

Triple T

Projectplan implementatie drie transities

Bestuurlijk opdrachtgever: wethouders Sperber en Van Groenendaal
Ambtelijk opdrachtgever: J. Bolt, hoofd afdeling Ontwikkeling
Datum: 29 februari 2012

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Het brede kader voor de drie transities	3
1.1 Inleiding	3
1.2 De keuze voor projectmatig werken	3
1.3 Projectopdracht	4
1.4 Kansen en risico's	4
1.5 Regionale samenwerking	5
1.6 Projectstructuur	6
1.7 Communicatie en participatie	7
1.8 Financiën	8
Hoofdstuk 2 Transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo'	9
2.1 Achtergrond transitie	9
2.2 Doelstelling	10
2.3 Regionale samenwerking	11
2.4 Projectactiviteiten, planning en producten	12
2.5 Projectgrenzen	14
Hoofdstuk 3 Transitie 'Jeugdzorg'	16
3.1 Achtergrond transitie	16
3.2 Doelstelling	18
3.3 Regionale samenwerking	18
3.4 Kansen en risico's transitie 'Jeugdzorg'	20
3.5 Projectactiviteiten, planning en producten	20
3.6 Projectgrenzen	24
Hoofdstuk 4 Transitie 'Werken naar vermogen'	25
4.1 Achtergrond transitie	25
4.2 Doelstelling	25
4.3 Regionale samenwerking	26
4.4 Projectactiviteiten, planning en producten	26
4.5 Projectgrenzen	28
Afkortingenlijst	29
Bijlagen	
Bijlage 1 Korte samenvatting drie transities	
Bijlage 2 Koersdocument ROM	
Bijlage 3 Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant	

Hoofdstuk 1 Het brede kader voor de drie transities

1.1 Inleiding

Gemeenten staan aan de vooravond van een operatie die zijn weerga niet kent. Drie grote decentralisaties of transities staan in het sociale domein op het programma: de invoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv), de overgang van functie begeleiding (individueel en in groepsverband) uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de overname van de gehele jeugdzorg. Hiermee en met de huidige taken uit de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wmo wordt de gemeente verantwoordelijk voor vrijwel de gehele (niet-medische) ondersteuning aan burgers. Er is niet alleen sprake van samenhang tussen de drie transities maar er is ook een overeenkomst in doelstellingen (ondersteuning voor de minder redzame burger en bevordering van participatie) en een overlap in doelgroepen. De gemeente krijgt hiermee de kans een samenhangend lokaal stelsel van maatschappelijke ondersteuning in te richten op alle leefgebieden van de burger.

De drie transities zijn ingegeven vanuit de algemeen politiek en bestuurlijke onderkenning van een financierings- en beleidsmatig vraagstuk. Het financieringsvraagstuk betreft de noodzaak om de groeiende uitgaven van de AWBZ, jeugdzorg en de sociale zekerheid terug te dringen en ook op langere termijn de financiering te kunnen waarborgen. Het beleidsmatige vraagstuk betreft de onderkenning, dat door een inhoudelijke en bestuurlijke concentratie bij de lokale overheid, doelmatigheid in de jeugdzorg, AWBZ/Wmo en een deel van de sociale zekerheid gerealiseerd kan worden. Dit leidt voor de gemeente Goirle tot de opgave 'het goedkoper en beter' te doen.

Leeswijzer

Dit projectplan bestaat uit 4 hoofdstukken en een drietal bijlagen. In hoofdstuk 1 wordt het brede kader voor de drie transities geschetst. Naast de inleiding zal in dit hoofdstuk ingegaan worden op: de keuze voor een projectmatige aanpak, de projectopdracht, kansen en risico's, regionale samenwerking (algemeen), de projectstructuur, communicatie en participatie en financiën. Vervolgens worden in de hoofdstukken 2, 3 en 4 de drie transities nader uitgewerkt, elk in een eigen hoofdstuk. Per transitie wordt ingegaan op: achtergronden, regionale samenwerking (specifiek), projectactiviteiten en planning, producten en projectgrenzen. Indien van belang zijn per transitie ook de specifieke risico's in beeld gebracht. In de bijlagen treft u een korte samenvatting aan van de drie transities, de uitgangspunten voor regionale samenwerking (Koersdocument ROM) en het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant.

1.2 De keuze voor een projectmatige aanpak

Zoals in de inleiding aangegeven, is er sprake van samenhang tussen de drie transities. De inhoudelijke samenhang tussen de drie transities wordt gevormd door het perspectief van de cliënt. Voor alle cliënten die met een of meerdere transities te maken hebben, geldt de vraag: welke vorm van ondersteuning is het meest effectief en leidt tot meer maatschappelijke participatie? Met de cliënt en zijn directe omgeving als vertrekpunt kan een ondersteuningsaanbod opgebouwd worden dat over de grenzen van regelingen reikt. De samenhang tussen de drie transities kenmerkt zich ook door de ontwikkeling waarbij de eigen leefomgeving (0^e lijn) en de ondersteuning vanuit algemene voorzieningen (1^e lijn) versterkt wordt, zodat het beroep op de geïndiceerde zorg en dienstverlening (2^e lijn) minder wordt. Deze beweging is ook noodzakelijk omdat de groei van het volume en van de uitgaven in de AWBZ en de jeugdzorg zich voornamelijk voordoen in de 2^e lijn. In de sociale zekerheid zien we hetzelfde mechanisme.

Vanwege de samenhang tussen de drie transities is gekozen voor een projectmatige aanpak waarbij de transities, daar waar mogelijk, gelijktijdig en integraal worden geïmplementeerd. Nadrukkelijk wordt hier aangegeven *'daar waar mogelijk'*. Met het oog op de invoeringsdata van de drie transities zal dit niet altijd mogelijk zijn.

In het handboek projectmatig werken van de gemeente Goirle worden zes fasen onderscheiden die projecten moeten doorlopen, te weten:

1. Initiatiefase
2. Definitiefase
3. Ontwerpfase
4. Voorbereidingsfase
5. Realisatiefase
6. Nazorgfase

Opgemerkt moet worden dat dit project een ander karakter heeft dan sommige andere projecten. Het onderscheid is gelegen in de mate waarin activiteiten en resultaten van de verschillende projectfasen volledig en concreet benoemd kunnen worden. Voor het project Triple T is dit op een aantal punten nog niet mogelijk. Er is namelijk nog te veel onduidelijkheid over de precieze invulling van de drie transities, de aard en de omvang van de doelgroep en de vraagstukken waarmee de gemeente geconfronteerd wordt. Daarnaast is weliswaar gekozen voor het integreren van de drie transities in één project maar vragen de drie transities vanwege hun eigen specifieke karakter op een groot aantal onderdelen om een eigen aanpak. Om deze reden is in dit projectplan een aantal projectonderdelen gezamenlijk beschreven en een aantal projectonderdelen per transitie.

De initiatiefase is inmiddels afgerond en heeft geresulteerd in een projectinitiatief dat op 7 februari jl. door het college is vastgesteld. De fasen 2 t/m 6 worden per transitie apart beschreven, waarbij per fase wordt aangegeven wat het resultaat is.

1.3 Projectopdracht

Volgens de werkwijze van projectmatig werken dient de projectopdracht specifiek en meetbaar geformuleerd te worden. Voor de implementatie van de drie transities is dat, vanwege de heersende onduidelijkheid, op dit moment nog niet mogelijk. De projectopdracht kan in deze fase wel globaal beschreven worden. De gemeente Goirle staat voor de opdracht om de drie transities te implementeren op een dusdanige manier dat de doelgroepen van deze transities de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben om zoveel als mogelijk zelfstandig in de samenleving te kunnen participeren. Deze opdracht zal uitgewerkt worden binnen de kaders van de gemeentelijke beleidvisie zoals vastgelegd in het beleidsplan *'Back to Basics: De Nieuwe Koers'*.

1.4 Kansen en risico's

Met de drie transities krijgt de gemeente de kans een samenhangend lokaal stelsel van maatschappelijke ondersteuning in te richten op alle leefgebieden van de burger. Hiermee kan een kwaliteitsslag gemaakt worden in de zorg en dienstverlening aan kwetsbare burgers. De ondersteuning kan – meer dan nu het geval is – dichter bij mensen en op maat georganiseerd worden.

Er zijn echter ook risico's te benoemen:

- Op dit moment is er op landelijk niveau nog veel discussie over de precieze invulling van de drie transitie's. Het wetgevingstraject is nog niet afgerond. Het is heel goed mogelijk dat er in de loop van 2012 en ook daarna nog, nog wijzigingen vanuit het Rijk worden doorgegeven. De ervaring leert dat decentralisatie door het Rijk niet automatisch betekent dat gemeenten volledige zeggenschap krijgen. De komende periode zal steeds duidelijker worden met welke opgave de gemeente zich geconfronteerd ziet en welke nieuwe vraagstukken zich aandienen. Ook zal duidelijk worden of de gemeente in staat is om al haar nieuwe taken op tijd in te voeren. Mogelijk moet in eerste instantie, op onderdelen, gekozen worden voor een fasegewijze invoering.
- Tijdinvestering: op basis van de huidige ureninschatting zijn er in de individuele werkplanningen van betrokken medewerkers voldoende uren gereserveerd voor dit project. Door voortschrijdend inzicht gedurende het project, met name in de fase van de nadere uitwerking van de implementatie, kan het aantal benodigde uren groter blijken te zijn dan beoogd. In dat geval zal de stuurgroep zoeken naar een oplossing die een minimale impact heeft op het uitgestippelde tijdspad.
- Waarborgen van integraliteit: de drie transitie's worden, daar waar mogelijk, gelijktijdig en integraal geïmplementeerd. Maar zij lopen ook ieder hun eigen traject. Hierdoor kan het lastig zijn de beoogde integraliteit te realiseren en te bewaken. Door afstemming in de stuur- en projectgroep wordt geprobeerd dit zoveel mogelijk te bereiken.
- Er is ook sprake van een financieel risico. Voor de drie transitie's geldt dat het Rijk ervan uit gaat dat gemeenten door een integrale en innovatieve invulling van de nieuwe taken een efficiëntieslag kunnen maken. Tegelijkertijd ziet de gemeente Goirle vanwege de economische crisis de noodzaak om op diverse beleidsterreinen bezuinigingen door te voeren. Bij de keuze voor een lokale invulling van de ondersteuning aan kwetsbare burgers kan dit betekenen dat we door deze budgettaire kaders beperkt worden in de keuzevrijheid ten aanzien van oplossingen en voorzieningen. Hier staat wel tegenover dat er in de uitvoering van de nieuwe taken schaalvoordeel te behalen valt qua kennis, methodiekontwikkeling, inkoop en bedrijfsvoering. Vanuit efficiency overwegingen is het daarnaast ook goed denkbaar dat ondersteuning van specifieke en veelal kleine groepen regionaal georganiseerd zal gaan worden. De efficiencywinst kan daarnaast behaald worden door in de uitvoering verschillende expertisegebieden (ook qua kosten) te combineren tot nieuwe (efficiëntere) arrangementen.

1.5 Regionale samenwerking

Bij de implementatie van de drie transitie's wordt nauw samengewerkt met de gemeenten in de regio Midden-Brabant. Als uitwerking van de gezamenlijke strategische agenda Hart van Brabant, is het 'Koersdocument ROM' (bijlage 2) opgesteld. In dit koersdocument staan de gezamenlijke ambities en de toekomstvisie voor de regio Midden-Brabant op het sociale domein. Het centrale thema waarop de gemeenten zich de komende jaren willen richten is: *'Van verzorgingsstaat naar Civil Society: de ontwikkeling naar een meer private verantwoordelijkheid'*. De drie grote transitietrajecten zijn hierbij speerpunt. In het Koersdocument is een achttal uitgangspunten vastgelegd die - weliswaar met accentverschillen - als 'rode draad' binnen elk van de drie transitie's centraal staan. Ook zijn onderwerpen benoemd die in ieder geval vragen om afstemming op regionaal niveau. Bij elk van drie transitietrajecten is de vraag aan de orde voor welk deel in de beleidsontwikkeling en de uitvoering ervan maximale gemeentelijke beleidsvrijheid bestaat en welk onderdeel regionaal dient te worden opgepakt. Bij het laatste is er nog onderscheid tussen opgelegde regionale schaal door het Rijk of door de constructie van centrumgemeente en vrijwillige samenwerking.

In het algemeen wordt de lijn '*lokaal wat mogelijk en regionaal als nodig*' gehanteerd. Dit uitgangspunt ligt voor de hand omdat de drie transities erop gericht zijn om de zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de burger en op maat te organiseren. In de uitwerking per transitie (hoofdstukken 2, 3 en 4) wordt aangegeven op welke wijze de samenwerking op regionaal niveau vorm krijgt.

1.6 Projectstructuur

De keuze voor een projectmatige aanpak vraagt om een projectstructuur waarbinnen de implementatie van de drie transities vorm kan krijgen. Er wordt gekozen voor een stuurgroep, een projectgroep en per transitie een werkgroep.

Stuurgroep

De taak van de stuurgroep is het voorbereiden van stukken voor besluitvorming door college en raad en het bewaken van de voortgang van en de samenhang tussen de drie transities. De stuurgroep bestaat uit de twee verantwoordelijk wethouders (Wmo en jeugd). Beide wethouders zijn door het college benoemd als bestuurlijk opdrachtgever. Daarnaast participeren de hoofden van de afdelingen Ontwikkeling en Maatschappelijke Dienstverlening in de stuurgroep en de projectleiders van de drie transities. De ambtelijk opdrachtgever is het hoofd van de afdeling Ontwikkeling.

Projectgroep

De projectgroep is het gremium waarbinnen de grote lijnen per transitie worden uitgezet, verbindingen op beleidsmatig- en uitvoeringsniveau worden gelegd en afspraken worden gemaakt over interne- en externe communicatie. De projectgroep bestaat uit de projectleiders van drie transities, waarvan één benoemd is als transitie manager. De taak van de transitie manager is met name het zorgdragen van de afstemming en samenhang tussen de transities. Op afroep zullen gemeentelijke adviseurs op het gebied van financiën, communicatie en juridische zaken participeren.

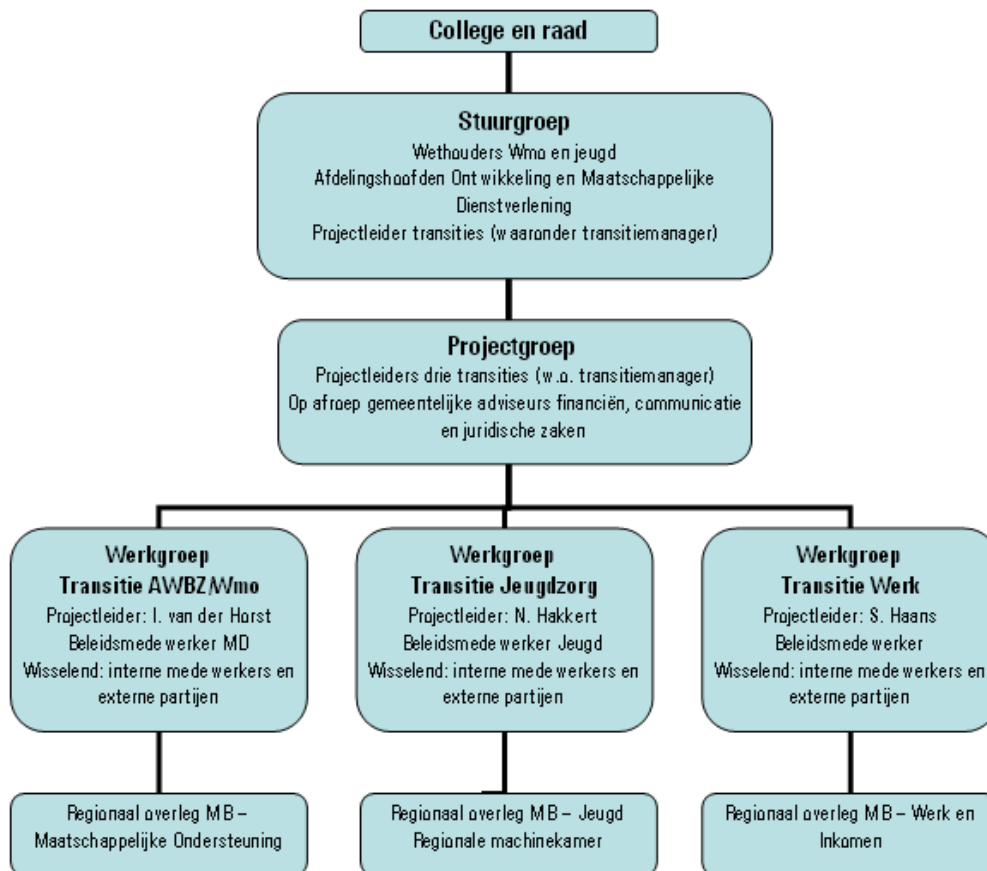
Werkgroepen

Per transitie wordt een werkgroep ingericht. In iedere werkgroep wordt onder aansturing van een projectleider de betreffende transitie uitgewerkt van beleid naar uitvoering. De samenstelling van de werkgroepen kan in ieder fase van het proces verschillen. In onderstaand overzicht is aangegeven wie de vaste deelnemers zijn. Op afroep kunnen andere interne medewerkers in de werkgroepen actief zijn. Hierbij moet gedacht worden aan klantmanagers, adviseurs ICT, financiën, communicatie en juridische zaken en de bedrijvencontactfunctionaris. De werkgroepen kunnen in de verschillende fasen van het project ook (tijdelijk) uitgebreid worden met externen. Dit kan wenselijk zijn vanuit de kennis en ervaring die er bij partijen aanwezig is over de doelgroep en de wijze waarop de zorg en ondersteuning op dit moment is georganiseerd maar het kan ook wenselijk zijn met het oog op nieuwe samenwerkingsverbanden.

Rol van de raad

Door de drie transities krijgt de gemeente er een groot aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij. Binnen de budgettaire kaders zal het huidige aanbod aan maatschappelijke ondersteuning uitgebreid moeten worden, zullen er (aanvullende) afspraken gemaakt moeten worden met aanbieders en moeten er beleidsmatige keuzes gemaakt worden over bijvoorbeeld de toegang tot de zorg en dienstverlening en de keuzevrijheid van klanten. Het is van belang ervoor te zorgen dat de raad tijdens verschillende fasen van het project haar kaderstellende rol goed kan vervullen. Om deze reden wordt voorgesteld om de raad van meet af aan intensief te betrekken in het proces. In de uitwerking per transitie zal bij projectactiviteiten en planning aangegeven worden of en op welke onderdelen besluitvorming door de raad nodig is.

Onderstaand treft u de projectstructuur aan:

1.7 Communicatie en participatie

De inzet van communicatie richt zich op optimale ondersteuning bij de implementatie van de drie transities. In de communicatie zal met name de kerngedachte achter de drie transities centraal staan (maatschappelijke participatie, zelfredzaamheid, eigen kracht, kracht van het sociaal netwerk en de samenleving). Daarnaast is het van belang om in de communicatie rekening te houden met het feit dat er weliswaar samenhang tussen de drie transities is, maar deze – gelet op hun specifieke karakter en tijdspad – ook een eigen traject volgen.

Er zijn verschillende doelgroepen te onderscheiden waarop de communicatie zich richt:

1. Externe groepen waaronder mensen met een ondersteuningsvraag (de doelgroepen van de drie transities), belangenorganisaties en aanbieders van zorg en maatschappelijke ondersteuning.
2. Interne groepen waaronder het college en de raad, de stuur- en projectgroep en de ambtelijke organisatie.

We streven ernaar om alle belanghebbenden zoveel als mogelijk bij de implementatie van de drie transities te betrekken. We maken daarvoor een keuze uit zes 'treden' op de participatieladder: informeren, raadplegen, adviseren, meebeslissen, coproductie (van plannen) en faciliteren.

We kiezen voor: veel ruimte bieden voor informeren, raadplegen en adviseren, maar de beslisbevoegdheid en kaders uitdrukkelijk bij bestuur en raad neerleggen.

De volgende afwegingen zijn hierin bepalend:

- Bij de drie transities spelen grote belangen: belangen van de doelgroepen die ondersteuning nodig hebben, belangen van aanbieders van zorg en maatschappelijke ondersteuning en de belangen van de gemeente. Deze belangen zijn lang niet altijd gelijk. Daarom kiezen we niet voor meest vergaande vormen van participatie (meebeslissen/coproductie/faciliteren). De beslissingsbevoegdheid blijft uitdrukkelijk bij het bestuur (college en raad).
- Er is beleidsruimte voor participatie. Het brede terrein van zorg en maatschappelijke ondersteuning zijn daarbij onderwerpen die bijna iedereen aangaan, van burgers tot belangenorganisaties en aanbieders van diensten. Participatie is uitdrukkelijk gewenst voor afstemming en draagvlak. Daarom kiezen we voor de eerste drie treden van de ladder: informeren, raadplegen en adviseren.
- Bij de invulling van participatie maken we alle betrokkenen duidelijk wat hun rol en invloed is in de verschillende fasen van het project. Dat geldt zowel voor intern betrokkenen (raad, commissie, bestuur, stuurgroep, projectgroep en ambtelijke organisatie) als voor extern betrokkenen (inwoners en dan met name de doelgroepen van de drie transities, vertegenwoordigers van belangenorganisaties en aanbieders van zorg en maatschappelijke ondersteuning).

Na besluitvorming over het projectplan volgt een actieplan communicatie met nadere uitwerking.

1.8 Financiën (projectbegroting)

Met de komst van nieuwe gemeentelijke taken volgen in principe ook financiële middelen vanuit het Rijk¹. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden in structurele middelen, transitiebudget en uitvoeringskosten.

Structurele middelen

Het structurele budget dat de gemeente zal ontvangen voor de uitvoering van haar nieuwe taken is nog niet bekend. Wel staat nu al vast dat er een structurele verlaging van de landelijk beschikbare budgetten zal volgen. Voor een deel zijn die ook al in 2012 geëffectueerd zoals bij het participatiebudget waarin de component re-integratiemiddelen gehalveerd is. Ook bij de drie transities zal onder de noemer 'efficiencykortingen' verlaging van de landelijke budgetten plaatsvinden. Ook is er nog nauwelijks iets bekend over de verdeelsystematiek. Bij de verdere uitwerking van het project zal dit in beeld gebracht worden. De beleidsmatige keuzes en keuzemogelijkheden zullen voorbereid worden met oog op de, op dat moment bekende, financiële gegevens.

Transitiebudget en uitvoeringskosten

De gemeente ontvangt naast structurele gelden voor de uitvoering van haar nieuwe taken ook budget voor de implementatie van de drie transities (transitiebudget) en uitvoeringskosten. De hoogte van de uitvoeringskosten is op dit moment nog niet bekend. De hoogte van het transitiebudget voor de transitie 'Begeleiding van ABWZ naar Wmo' bedraagt in 2012 € 77.088,00. Ook in 2013 zal de gemeente hiervoor financiële middelen ontvangen. In 2012 zal de gemeente naar verwachting ongeveer € 17.000,00 aan implementatiebudget ontvangen voor de transitie 'Jeugdzorg'. Voor de Wet Werken naar Vermogen is nog niet bekend welke financiële middelen de gemeente zal ontvangen, afgezien van het feit dat er landelijk € 400 miljoen beschikbaar is gesteld voor de herstructurering van de sociale werkvoorziening. Vanwege de onduidelijkheid over de financiële middelen is het op dit moment niet mogelijk om een projectbegroting op te stellen. Dit volgt bij de verdere uitwerking van het project.

¹ Voor regionaal arbeidsmarktbeleid geldt dat er geen financiële middelen vanuit het Rijk volgen voor nieuwe taken.

Hoofdstuk 2 Transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo'

2.1 Achtergrond transitie

Het Rijk wil de kosten van de AWBZ terugdringen. In 2007 is de Wmo ingevoerd. Met ingang van 2009 is met een overgangsjaar de pakketmaatregel afgekondigd. Door deze pakketmaatregel kunnen mensen sinds 2009 uitsluitend aanspraak maken op AWBZ begeleiding bij matige tot ernstige beperkingen en op een beperkter aantal levensgebieden dan voorheen. Het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van deze mensen is de verantwoordelijkheid van gemeenten (op basis van de Wmo). Het nieuwe kabinet wil de AWBZ nog verder wil inperken door de functies extramuraal begeleiding (groep en individueel) en kortdurend verblijf te 'schrappen' uit de AWBZ en gemeenten hierin een verantwoordelijkheid te geven. Er is geen sprake van 'een overheveling van de AWBZ functies extramuraal begeleiding en kortdurend verblijf'. Bestaande rechten gaan niet over. Dit heeft tot gevolg dat gemeenten een grotere beleidsruimte hebben voor het uitvoeren van de nieuwe verplichting in de Wmo. Het één op één inkopen van het bestaande aanbod is wettelijk niet aan de orde. Het oogmerk van de transitie is veel meer de mogelijkheden van de Wmo voor het deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en voor het zelfstandig functioneren in de samenleving te optimaliseren. Dat vraagt om slimme combinaties van individuele en algemene voorzieningen en vrijwilligerswerk, waarbij de mate van zelforganiserend vermogen van de cliënt het uitgangspunt is voor de ondersteuning.

Gemeenten worden vanaf 1 januari 2013 verantwoordelijk voor de nieuwe aanvragers, voor cliënten van wie de indicatie afloopt in 2013 en voor cliënten waarbij de situatie in 2013 verandert en daarom een nieuwe indicatie nodig hebben. Vanaf 2014 worden gemeenten verantwoordelijk voor alle cliënten die op dit moment al extramuraal begeleiding ontvangen in de AWBZ. Dit geldt voor zowel volwassenen als kinderen.

Wat is begeleiding?

De functie begeleiding is gericht op mensen met:

- Somatische problematiek
- Psychogeriatrische problematiek
- Psychiatrische problematiek
- Verstandelijke beperking
- Lichamelijke beperking
- Zintuiglijke beperking

Het doel van de functie begeleiding, zoals omschreven in het Besluit Zorgaanspraken AWBZ, is bevordering, behoud of compensatie van zelfredzaamheid zodat opname in een instelling of verwaarlozing wordt voorkomen. De begeleiding kan ook worden ingezet ter ontlasting van mantelzorgers. De functie begeleiding moet er aan bijdragen dat mensen met een beperking optimaal kunnen functioneren op allerlei levensgebieden: zelfzorg, wonen, werken, financiën, vrije tijd, sociaal netwerk en contacten met instanties. De begeleiding ondersteunt mensen vaak op het terrein van structuur en dagritme, maar omvat ook praktische hulp bij en overname van taken op het gebied van dagelijks leven, huishouden en administratie.

De functie begeleiding kan zowel de vorm van individuele begeleiding hebben (bijvoorbeeld ambulante begeleiding en woonbegeleiding, thuisbegeleiding) als van groepsbegeleiding (dagbesteding).

Individuele begeleiding wordt meestal langdurig en laagfrequent aangeboden en is bedoeld om de situatie van mensen stabiel te houden. Soms is er sprake van kortdurende, intensieve individuele begeleiding. Dit is bijvoorbeeld het geval in de beginfase van een begeleidingstraject, bij crisissituaties of als zich een traumatische gebeurtenis heeft voorgedaan.

Dagbesteding dient twee doelen. In de eerste plaats biedt dagbesteding mensen structuur in dag en week en biedt het sociale contacten en bezigheden. Voor mensen onder de 65 jaar is het bovendien de bedoeling dat het hen zoveel mogelijk in een situatie brengt die te vergelijken is met de werkomgeving van niet-beperkte mensen. Het tweede doel van dagbesteding is ontlasting van mantelzorgers. Door mensen met een beperking delen van de dag buitenshuis op te vangen, wordt respijt geboden aan mantelzorgers die zodoende beter in staat zijn om de rest van de tijd de vaak zware zorglast te dragen. Het vervoer van en naar instellingen voor dagbesteding (indien cliënten niet in staat zijn om zelfstandig te reizen) is tevens onderdeel van de functie begeleiding.

Bij de functie kortdurend verblijf logeert iemand kort in een instelling, bijvoorbeeld een verpleeghuis of verzorgingshuis, gedurende maximaal drie etmalen per week. Dit gaat gepaard met persoonlijke verzorging, verpleging of begeleiding. Voorwaarde is dat er sprake moet zijn van ontlasting van degene die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert. Zonder dat toezicht zou de cliënt intramuraal moeten verblijven. Sinds 1 januari 2011 mag kortdurend verblijf alleen worden geïndiceerd als de cliënt behoefte heeft aan zorg met permanent toezicht. Dit houdt in dat er een noodzaak is om de cliënt actief te observeren op (on)regelmatige momenten zodat op tijd zorg geboden kan worden. Dit is bijvoorbeeld van belang voor mensen met epilepsie, ernstige hartaandoeningen of longaandoeningen, ouderen met dementie, mensen met een verstandelijke handicap die vaak sturing nodig hebben in het dagelijks leven, mensen met zware fysieke beperkingen en mensen met een psychiatrische of psychogeriatrische aandoening die gedragsproblemen veroorzaken.

In de gemeente Goirle maken op dit moment (meetdatum 16 november 2011) ongeveer 300 cliënten gebruik van begeleiding.

2.2 Doelstelling

De Wmo kent de compensatieplicht. Deze houdt in dat de gemeente aan mensen die beperkingen ondervinden in hun zelfredzaamheid en hun maatschappelijke participatie, voorzieningen treft op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Deze voorzieningen dienen hen in staat te stellen:

1. Een huishouden te voeren.
2. Zich in en om de woning te verplaatsen.
3. Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel.
4. Medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Met de komst van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden wordt de compensatieplicht uitgebreid. In de conceptwettekst is opgenomen dat de gemeente ook voorzieningen moet treffen die mensen met een beperking in staat stellen de dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren, het persoonlijk leven te structureren en daarover regie te voeren. Deze voorzieningen omvatten voor zover noodzakelijk ook het vervoer naar en van de locatie waar begeleiding geboden wordt. Tevens dient de gemeente voorzieningen te treffen voor mantelzorgers van mensen die aangewezen zijn op permanent toezicht.

Op basis van voorgaande kunnen voor de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo' de volgende twee algemene doelstellingen benoemd worden:

Doelstelling 1:

De gemeente biedt passende ondersteuning aan mensen die dat nodig hebben zodat zij in staat worden gesteld om de dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren, het persoonlijk leven te kunnen structureren en daarover regie te voeren.

Doelstelling 2:

De gemeente biedt ondersteuning aan mantelzorgers van mensen die toegewezen zijn op permanent toezicht zodat zij niet overbelast raken.

Deze algemene doelstellingen zullen de komende periode verder worden aangescherpt en worden uitgewerkt in subdoelstellingen. Uitgangspunt is dat de uitwerking hiervan plaatsvindt binnen de gemeentelijke visie zoals vastgelegd in het beleidsplan *'Back to Basics: De Nieuwe Koers'*.

2.3 Regionale samenwerking

Zoals aangegeven in paragraaf 1.5 'Regionale samenwerking' werken de gemeenten in de regio Midden-Brabant samen op het sociale domein. De drie transities zijn speerpunt voor de komende jaren. Het bestuurlijke platform waarin besluitvorming plaatsvindt voor de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo' is het bestuurlijk Regionaal Overleg Midden Brabant Maatschappelijke Ondersteuning (ROM MO). Op ambtelijk niveau krijgt de samenwerking vorm binnen het ambtelijk ROM MO.

Onder de noemer van 'Van verzorgingsstaat naar Civil Society' worden in gezamenlijkheid twee projecten uitgevoerd²:

1. Project 'Decentralisatie AWBZ – begeleiding'. Dit project wordt uitgevoerd door bureau HHM en bestaat uit een verkennend onderzoek naar de doelgroep. Hierin komt onder meer de ondersteuningsbehoefte en kennisdeling aan bod en zal in beeld worden gebracht wat het effect is als mensen hun huidige begeleiding verliezen. Ook wordt bekeken wat eventuele alternatieven zijn in de vorm van meer algemene voorzieningen. Tenslotte worden gezamenlijke informatieve bijeenkomsten georganiseerd voor de 8 regiogemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) waarin scenario's worden uitgewerkt met zorgaanbieders om tot een innovatieve aanpak te komen.
2. Project 'Op zoek naar de verbinding met de decentralisaties Jeugdzorg en Wet Werken naar Vermogen'. Dit project wordt uitgevoerd door bureau BMC en is erop gericht om verbindingen te leggen tussen de drie transities. Duidelijk moet worden welke processen in gang moeten worden gezet en welke keuzes er gemaakt moeten worden op lokaal en regionaal niveau.

Het resultaat van de regionale projecten is als volgt omschreven:

- Er is zicht op de cliënten, hun ondersteuningsbehoefte en wat het effect is wanneer zij de begeleiding verliezen.
- Er is zicht op het huidige zorgaanbod.
- Er zijn verbindingen gelegd tussen de regiogemeenten en de drie transities, te beginnen met de AWBZ-transitie.

² Beide projecten worden gefinancierd uit subsidiegelden die de provincie Noord-Brabant in het kader van de Regionale Sociale Agenda beschikbaar heeft gesteld.

- Er zijn scenario's beschreven om te komen tot een innovatieve aanpak AWBZ-begeleiding waarbij de samenhang met de andere transities is gewaarborgd.
- De betrokken partijen binnen gemeenten (bestuur, organisaties, cliënten) zijn voldoende geïnformeerd.
- Er is een concrete uitvoeringsagenda die alle regiogemeenten kunnen gebruiken bij de implementatie van de AWBZ-begeleiding en de verbinding met jeugdzorg en de Wet werken naar vermogen. In dit document staan onder andere concrete actiepunten, taken en verantwoordelijkheden op lokaal en regionaal niveau en een tijdspad.

2.4 Projectactiviteiten, planning en producten

Zoals aangegeven in paragraaf 1.2 worden bij projectmatig werken zes fasen onderscheiden. De initiatiefase is inmiddels afgerond en heeft geresulteerd in een projectinitiatief. De fasen 2 t/m 6 worden per transitie apart beschreven. Hierbij worden per fase, voor zover mogelijk, de projectactiviteiten, de planning en de resultaten (producten) benoemd. Nadrukkelijk wordt hier aangegeven '*voor zover mogelijk*'. Het is op dit moment nog niet geheel te overzien wat de volle omvang is van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. De activiteiten die per fase worden genoemd, zijn daarom niet uitputtend. In de loop van het project zullen nieuwe activiteiten en vraagstukken zich aandienen. In ieder fase dient aandacht te zijn voor communicatie. Met name communicatie richting bestaande cliënten dient uiterst zorgvuldig te gebeuren. Voorkomen moet worden dat er onrust onder de doelgroep ontstaat over mogelijke wijzigingen in hun ondersteuningsaanbod.

Fase 2 Definitiefase

Volgens de werkwijze van projectmatig werken resulteert de definitiefase in een projectplan. Voor de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo' geldt dat op het moment van opstellen van het projectplan nog niet alle onderdelen ingevuld kunnen worden. Om deze reden loopt de definitiefase na vaststelling van het projectplan nog door. In de definitiefase staan het inventariseren van gegevens en informatie en het analyseren hiervan centraal. In dit kader worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Inventarisatie cliënten gemeente Goirle: omvang, kenmerken en behoeften van de cliëntgroepen AWBZ-begeleiding. Inventariseren ondersteuningsvraag mantelzorgers.
- Inventarisatie huidige aanbod: informatie over aantallen en (een meer kwalitatief inzicht in) kenmerken en behoeften van huidige cliëntgroepen.
- Inzichtelijk maken welke ondersteuningsbehoefte mensen met een Persoonsgebonden budget (Pgb) hebben en welke ondersteuning zij nu krijgen.
- Inzichtelijk maken wat de huidige productafspraken (zowel financieel als inhoudelijk) zijn.
- Analyse van de geïnventariseerde gegevens. Aangegeven wordt wat het verwachte effect is wanneer cliënten de huidige begeleiding verliezen en waarbij alternatieve oplossingsrichting in beeld worden gebracht.
- Dialoog met betrokken partijen aan de hand van uitkomsten inventarisaties.

De activiteiten zoals hierboven genoemd, worden grotendeels uitgevoerd in regionaal verband (zie paragraaf 2.3 project 1). Medio februari worden de resultaten van de inventarisatie verwacht waarna met betrokken partijen (waaronder gemeenten en zorgaanbieders) de dialoog wordt aangegaan.

Activiteiten	Planning
Inventarisatie en analyse	Eind 2011 t/m februari 2012
Regionale bijeenkomst voor aanbieders, Wmo-raden en gemeenten. Doel: informeren over regionale samenwerking en aanpak transitie, presenteren uitkomsten inventarisatie en verkennende discussie over oplossingsrichtingen.	22 maart 2012

Fase 3 Ontwerpfase

In deze fase worden oplossingen gevonden en wordt de beste oplossing bepaald; het is een fase waarin creativiteit belangrijk is. De uitkomst moet de opdrachtgever overtuigen dat het inderdaad de beste oplossing voor het probleem is en duidelijk zijn voor de mensen die het gaan uitvoeren in de realisatiefase³.

In de ontwerpfase staat het maken van beleidskeuzes centraal. Deze keuzes hebben betrekking op het 'hoe' (hoe gaan we bepaalde zaken organiseren?), het 'wat' (welke ondersteuning is gewenst, op welke wijze en op welk schaalniveau kan deze geboden worden?) en 'wie' (voor welke doelgroepen is welke vorm van ondersteuning gewenst?). Voorgaande zal resulteren in een keuzenota waarin onder andere de volgende thema's worden uitgewerkt: toegang en vraagverheldering, opdrachtgeverschap, eigen bijdrage, cliëntvervangingsonderzoek, Pgb-systematiek, subsidiëren of aanbesteden, benodigd ondersteuningsaanbod. In de keuzenota zal ook antwoord gegeven worden op vragen als: maken we onderscheid voor de korte termijn (2013) en de lange termijn (2014)? Voor welke doelgroep is het wenselijk de bestaande ondersteuning te handhaven en voor welke niet? Kiezen we voor arrangementen of gaan we afzonderlijke producten inkopen? Op welke schaal organiseren we de uitvoering? Ook zal in de keuzenota inzichtelijk worden gemaakt wat de financiële consequenties van keuzes zijn.

Activiteiten	Planning
Opstellen keuzenota	Maart 2012 t/m mei 2012
Besluitvorming college over keuzenota	Juni 2012
Bespreken keuzenota met klankbordgroep Wmo	Juni 2012
Besluitvorming raad over keuzenota	September 2012
Communicatie in- en extern over keuzes. Bij externe communicatie ook aandacht voor eventuele consequenties voor de doelgroep op korte en langere termijn.	September – oktober 2012

Opmerking: het is niet uit te sluiten dat van bovenstaande planning afgeweken wordt. Het regionale traject is erop gericht om te komen tot één keuzenota met daarin alle ruimte om lokale keuzes te maken. De planning is erop gericht om door de gemeenteraden in juni een besluit te laten nemen over de keuzenota. De inschatting is echter dat de uitwerking naar de lokale keuzes meer tijd vraagt. Om deze reden is besluitvorming door de raad voorzien in september 2012. Daarnaast is er in de maanden juli en augustus geen raadsvergadering ingepland.

Fase 4 Voorbereidingsfase

In deze fase wordt de uitkomst van de ontwerpfase geschikt gemaakt voor realisatie. Doel is het voorbereiden van een vlekkeloze realisatiefase. Alle hulpmiddelen, materialen en voorschriften moeten worden gemaakt. De voorbereidingsfase zal resulteren in een uitvoeringsagenda, een verordening en beleidsregels. In deze fase worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteiten	Planning
Opstellen uitvoeringagenda	Juni - juli 2012
Opstellen verordening en beleidsregels	Juli - september 2012
Besluitvorming college over uitvoeringsagenda, verordening en beleidsregels	September 2012
Bespreken verordening en beleidsregels met klankbordgroep Wmo	Na besluit college
Besluitvorming raad over de verordening	December 2012
Vorbereiding afspraken maken met aanbieders	Oktober - december 2012

³ Handboek Projectmatig werken, gemeente Goirle

Opmerking: gelet op het tijdsplan en het moment van invoering van de wet is het niet te voorkomen dat reeds gestart wordt met het opstellen van een uitvoeringagenda voordat de raad een besluit neemt over de keuzenota.

Fase 5 Realisatie

In de realisatiefase staan het maken, invoeren, implementeren of uitvoeren van het projectresultaat centraal. Het werk van alle voorgaande fasen wordt hierbij geïntegreerd. De realisatiefase zal resulteren in de daadwerkelijke uitvoering van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. In deze fase worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteiten	Planning
Organiseren vraagverheldering en toegang	Oktober - december 2012
Inrichten administratieve organisatie en werkprocessen	Oktober - december 2012
Afspraken met aanbieders	Oktober - december 2012
Opstellen nadere bepalingen toezicht, verantwoording en kwaliteit	Oktober - december 2012
Publicatie verordening en beleidsregels	December 2012
Communicatie in- en extern over nieuw beleid en werkwijze.	November - december 2012

Opmerking: ook hier geldt dat sprake is van een spanningsveld. Besluitvorming door de raad over de verordening en beleidsregels is voorzien in december 2012. Echter dient voor 1 januari 2012 een aantal praktische zaken geregeld te zijn om de nieuwe wet met ingang van 1 januari 2013 ook uit te kunnen voeren. Echter wordt er vanuit gegaan dat besluitvorming door de raad over de keuzenota voldoende waarborg biedt om de activiteiten zoals hierboven benoemd, uit te voeren. De raad stelt met het vaststellen van de keuzenota immers de kaders vast.

Fase 6 Nazorgfase

In deze fase wordt het project geëvalueerd. Er wordt gekeken of de gestelde doelen zijn behaald. Hiervoor zal met name kwalitatief onderzoek nodig zijn waarbij aandacht is voor klanttevredenheid en het effect van de ondersteuning op de klant en zijn omgeving.

2.5 Projectgrenzen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan ontwikkelingen die raakvlakken hebben met de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo'. Het is van belang deze ontwikkelingen te blijven volgen omdat ze van invloed kunnen zijn inhoudelijke keuzes die later in het project gemaakt moeten worden.

Nieuwe taken gemeenten:

- **Inloop Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ):**
Dit is een inloofunctie voor mensen met psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen. De middelen voor de inloofunctie GGZ (nu onderdeel van de AWBZ) gaan per 1 januari 2013 over naar de Wmo. Dit traject loopt mee in het kader van de decentralisatie van de begeleiding van de AWBZ naar gemeenten. Het is niet ondenkbaar dat de inloop GGZ wordt ondergebracht bij de centrumgemeenten.
- **Hulpmiddelen:**
De uitleen van hulpmiddelen verdwijnt per 1 januari 2013 uit de AWBZ. Hulpmiddelen worden alleen nog ondergebracht in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wmo. Middelen gerelateerd aan participatie worden op grond van de Wmo verstrekt. Middelen gerelateerd aan ziekte/aandoening worden op grond van de Zvw verstrekt.

- **Financiering MEE-organisaties:**
Naar verwachting zal de financiering van de MEE-organisaties met ingang van 1 januari 2015 worden overgeheveld naar de gemeenten.

Ontwikkelingen in de AWBZ:

- **Scheiden wonen en zorg:**
Het kabinet wil vanaf 2014 in de AWBZ 'scheiden van wonen en zorg' invoeren. Dit houdt in dat cliënten zelf de betaling van hun woonlasten (huur) regelen. De overgang naar scheiden van wonen en zorg wordt gefaseerd ingevoerd.
- **Wijzigingen Persoonsgebonden budget (Pgb):**
Het kabinet beperkt de toegang tot het Pgb omdat het anders in de toekomst niet meer betaalbaar is. Het recht op pgb wordt per 1 januari 2014 wettelijk vastgelegd. Vanaf 2012 komen alleen mensen die recht hebben op verblijf in een zorginstelling in aanmerking voor een Pgb.
- **Uitvoering door verzekeraars:**
Op dit moment voeren zorgkantoren de AWBZ uit. Het kabinet heeft het plan om zorgverzekeraars per 1 januari 2013 de taken van de zorgkantoren over te laten nemen.
- **IQ-maatregel:**
Deze maatregel houdt in dat mensen met een IQ van boven de 70 voortaan, op basis van het IQ, geen aanspraak meer kunnen maken op AWBZ-zorg voor begeleiding en verblijf. Nu ligt die norm nog op een IQ van 85. Volgens het regeerakkoord zou de IQ maatregel per 1 januari 2012 worden ingevoerd. De maatregel is inmiddels uitgesteld tot 1 januari 2013, maar het is nog onduidelijk of en zo ja hoe de maatregel zal worden uitgevoerd.

Hoofdstuk 3 Transitie 'Jeugdzorg'

3.1 Achtergrond transitie

In september 2010 heeft de regering Rutte in haar regeerakkoord een stelselwijziging in de jeugdzorg aangekondigd. Het kabinet geeft aan zich grote zorgen te maken over het functioneren van de jeugdzorg en wil dan ook de effectiviteit van de jeugdzorg verbeteren. Het is niet voor niets dat het kabinet Rutte zich zorgen maakt over het functioneren van de jeugdzorg. De zwaardere geïndiceerde jeugdzorg in Nederland blijft ieder jaar toenemen, de kosten rijzen de pan uit terwijl er nog steeds veel te lange wachtlijsten zijn.

Het Kabinet wil met de decentralisatie van de jeugdzorg een financiële en bestuurlijke structuurwijziging doorvoeren om ruimte te kunnen maken voor een zorginhoudelijke vernieuwing van de jeugdzorg. Het doel van de transitie is te komen tot een vraaggestuurd, efficiënt, betaalbaar en effectief werkend jeugdzorgstelsel dat uit gaat van de cliënt en waarbij het 'recht op zorg' wordt vervangen door het 'recht op een goede opvoeding'. De verantwoordelijkheid voor de opbouw van dit stelsel ligt bij de gemeenten. De verwachting is dat de decentralisatie van de jeugdzorg gemeenten de mogelijkheid biedt om zorg en ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen op een andere manier vorm te geven. De gemeente staat dichtbij de burger en is beter in staat om een samenhangend aanbod van toegankelijke hulp en ondersteuning te organiseren en gespecialiseerde vormen van zorg efficiënter in te zetten.

De ondersteuning en zorg voor kinderen en hun opvoeders wordt in het huidige stelsel gefinancierd door meerdere partijen. Aan de verschillende financieringsstromen liggen verschillende wetten ten grondslag: de Wet Publieke Gezondheid, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet op de Jeugdzorg, de Zorgverzekeringswet, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de Kinderbeschermingswet. De manier waarop het huidige stelsel is georganiseerd, kent vele nadelen. Investeren in preventie is vaak niet lonend omdat er geen samenhang en afstemming is, hulp op gezinsniveau blijkt moeilijk te realiseren, kinderen krijgen te snel, en soms onterecht een label opgeplakt.

De stelselwijziging die het rijk voor ogen heeft, komt in essentie neer op dat de:

- Bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor alle zorg voor jeugd, die nu onder het rijk, provincies, gemeenten, AWBZ en de Zvw (zorgverzekeringswet) valt, integraal bij de gemeente komt te liggen.
- Hiermee komt er ook een financieringssysteem voor het huidige preventieve beleid, de huidige provinciale jeugdzorg, de jeugd LVG (lichtverstandelijk gehandicapt) en de jeugd GGZ (geestelijke gezondheidszorg). Uitgangspunt is dat de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) de front-office gaan vormen voor de jeugdzorg.
- Het beroep op de jeugdzorg moet verminderd worden door meer preventieve begeleiding.

De landelijk geformuleerde doelen van de stelselwijziging kunnen alleen gehaald worden als er ruimte komt voor zorginhoudelijke vernieuwing. Om deze reden is een structuurwijziging in de jeugdzorg noodzakelijk waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- De zorg moet aansluiten op de eigen kracht van de klant en diens leefomgeving: meer preventie, vroeghulp, normalisering van opvoedvragen, geen etiketten meer, zorg in eigen sociale context.
- Meer ruimte voor professionals, minder regels, minder bureaucratie.
- Van probleemgericht naar oplossingsgericht, van aanbodgericht naar vraaggericht.

Passend onderwijs

Een ontwikkeling die parallel loopt aan de transitie 'Jeugdzorg' en die met name vanwege de sterk inhoudelijke samenhang, niet los hiervan gezien kan worden, is passend onderwijs. Er is een sterke overlap in de doelgroepen van de jeugdzorg en passend onderwijs. Daarom is in dit projectplan ook een spoor uitgewerkt voor passend onderwijs. Het wetsvoorstel passend onderwijs is in december 2011 ingediend in de Tweede Kamer. De bedoeling is dat de wet per augustus 2012 van kracht wordt. Kort volgen hieronder de maatregelen die voortvloeien uit de aankomende wet passend onderwijs:

- Een passende plek voor ieder kind; ouders worden niet meer van het kastje naar de muur gestuurd. Onderwijs heeft de plicht zorg te dragen voor een passende plek voor ieder kind.
- Het speciaal onderwijs blijft bestaan en wordt verbeterd.
- Leraren worden beter toegeërust.
- Beter samenwerken tussen scholen, jeugdzorg en gemeenten.

Om passend onderwijs te realiseren, gaan scholen samenwerken in regionale samenwerkingsverbanden. Het wetsvoorstel verplicht samenwerkingsverbanden om een ondersteuningsplan op te stellen. Over het concept van het ondersteuningsplan voeren samenwerkingsverbanden op overeenstemming gericht overleg met de gemeente(n), omdat elkaars beleid over en weer gevolgen kan hebben. De gemeente is namelijk onder andere verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de leerplicht, het leerlingenvervoer, de onderwijshuisvesting en het achterstandenbeleid.

Om de genoemde zorgplicht voor scholen waar te kunnen maken, zal er nog hechter samengewerkt moeten worden tussen gemeente, onderwijs en jeugdzorg. Alle scholen hebben al een zorgadviesteam (ZAT) waarin onderwijs en zorg samenwerken. Voor de extra zorg zal ook afstemming met de gemeente plaats moeten vinden; zij wordt namelijk verantwoordelijk voor de gehele jeugdzorg. Daarnaast is het van groot belang dat het schoolbestuur bij het opstellen van een ontwikkelingsperspectief voor een leerling met extra ondersteuningsbehoefte, ook afstemming zoekt met de gemeente over de mogelijkheden voor opgroei- en opvoedondersteuning. Dit betekent concreet dat de gemeente en onderwijs samen passend onderwijs en passende opvoed- en opgroeiondersteuning bieden voor het kind en het gezin. Leerlingen die passend onderwijs nodig hebben, hebben vaak ook ondersteuning in het gezin nodig. Handicaps, stoornissen en problemen spelen immers niet alleen op school, maar ook thuis. De schoolsituatie, thuisituatie en de omgeving van het kind hebben allemaal invloed op elkaar. Ze kunnen problemen veroorzaken of juist een bijdrage leveren aan een oplossing. Onderwijs en zorg voor jeugd moeten nauw met elkaar verbonden zijn om voor elk kind passend onderwijs en passende zorg te kunnen bieden. De wijzigingen in beide systemen bieden volop kansen om dit te realiseren.

Gefaseerde invoering

De planning was in eerste instantie gericht op een gefaseerde invoering van de jeugdzorgtaken. Echter pleit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) er op dit moment voor om niet te kiezen voor een gefaseerde invoering maar om alle jeugdzorgtaken met ingang van 1 januari 2015 over te hevelen naar gemeenten. Een gefaseerde invoering riep veel weerstand op bij gemeenten. Als voornaamste nadeel geldt dat bij fasering de onderdelen van het huidige stelsel gescheiden van elkaar overgaan. Dit werkt niet alleen de vernieuwing in de zorg tegen maar is ook organisatorisch en financieel complex omdat gedurende een aantal jaren twee systemen naast elkaar bestaan. De verwachting is dat er in de loop van 2012 een conceptwetsvoorstel ligt waarin de bestuurlijke, organisatorische en financiële onderdelen verder zijn uitgewerkt.

De Wet passend onderwijs treedt in werking op 1 augustus 2012. De scholen krijgen een jaar de tijd om zich voor te bereiden. Op 1 augustus 2013 zijn de samenwerkingsverbanden operationeel en hebben zij de zorgplicht. De zogenaamde 'rugzakjes' worden op dat moment afgeschaft, beschikbare budgetten blijven voor 76% bestaan en gaan rechtstreeks naar de samenwerkingsverbanden. Kortom: de nieuwe samenwerkingsverbanden moeten op 1 november 2012 bestuurlijk operationeel zijn en vanaf 1 augustus 2013 alle wettelijke taken uitoefenen op basis van het zorgplan dat op 1 maart 2013 gereed moet zijn.

Waar hebben we het over?

In de gemeente Goirle zijn er in het vrijwillig kader 69 jeugdigen in de jeugdzorg (cijfers zijn tot juli 2011). Tevens zijn er 25 jeugdigen met een maatregel van de jeugdbescherming (onder toezichtstelling of voogd) en zitten er 5 jeugdigen bij de jeugdreclassering. Dit maakt een totaal van 99 jeugdigen die via Bureau Jeugdzorg (BJZ) geïndiceerd zijn. De cijfers van de overige geledingen (jeugd LVG en jeugd GGZ) zijn nog niet bekend.

Binnen het primair onderwijs in de gemeente Goirle zijn er 51 leerlingen met een rugzakje. Op het voortgezet onderwijs (Mill-Hill college) zitten 50 leerlingen met een rugzakje. Deze leerlingen hoeven niet altijd uit de gemeente Goirle te komen. Het is op dit moment nog niet duidelijk of je als gemeente verantwoordelijk bent voor de kinderen die in jouw gemeente op school zitten of voor de kinderen die in jouw gemeente wonen maar elders op school zitten.

3.2 Doelstelling

Kijkend naar argumenten en redenen om de jeugdzorgtaken te centreren bij gemeenten, kunnen de volgende algemene doelstellingen geformuleerd worden:

1. Er is sprake van een kwalitatief betere jeugdzorg: zorg op maat, zonder wachtlijsten met eenvoudige en snelle aanvraagprocedure.
2. Er is een afname van vraag naar jeugdzorg: problemen worden indien mogelijk opgelost binnen de eigen leefomgeving.
3. Er wordt een flinke bezuiniging doorgevoerd op het budget jeugdzorg. Dit betekent dat de jeugdzorg anders georganiseerd moet worden: een minder bureaucratisch systeem en minder gezinnen in de zorg.
4. Er is sprake van passend onderwijs voor ieder kind en sprake van een sluitende samenwerking tussen gemeente en onderwijs.

Vanwege de nog heersende onduidelijkheid over de precieze invulling van de transitie 'Jeugdzorg' en de opgave waar de gemeente de komende jaren voor komt te staan, zullen deze doelstellingen de komende periode verder worden aangescherpt en uitgewerkt in subdoelstellingen. Ook is het denkbaar dat er nog andere doelstellingen worden toegevoegd. Uitgangspunt is dat de uitwerking hiervan plaatsvindt binnen de gemeentelijke visie zoals vastgelegd in het beleidsplan *'Back to Basics: De Nieuwe Koers'*.

3.3 Regionale samenwerking

Elke gemeente wordt verantwoordelijk voor het functioneren van de jeugdzorg in de eigen gemeente. Voor de uitvoering van de jeugdzorg is samenwerking tussen gemeenten noodzakelijk. Op Midden-Brabants niveau wordt op meerdere fronten samengewerkt. De uitgangspunten van de regionale samenwerking zijn vastgelegd in het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant (bijlage 3). De gemeenten sturen in gezamenlijkheid het proces van transitie aan. Hiertoe dient ten eerste het reeds bestaande bestuurlijk Regionaal Overleg Midden Brabant Jeugd (ROM Jeugd). Binnen dit overleg vindt ook bestuurlijke afstemming plaats met de provincie.

Het bestuurlijk ROM is het overleg waarin bestuurlijk afstemming tussen gemeenten en tussen gemeenten en provincie plaatsvindt. Besluitvorming vindt plaats in de colleges en, waar nodig in de gemeenteraden, van de afzonderlijke gemeenten. Het bestuurlijk ROM heeft uit haar midden drie wethouders aangewezen (gemeenten Tilburg, Waalwijk en Gilze-Rijen) die fungeren als kartrekker. De kartrekkers participeren namens het bestuurlijk ROM in het bestuurlijke afstemmingsplatform en nemen initiatief voor afstemming, overleg en onderhandeling met partijen. Het reeds bestaande ambtelijk overleg Jeugd fungeert als ambtelijk aanjaagteam voor de transitie. De ambtelijke programmasturing wordt geleverd door de - aan het ambtelijk overleg aangehaakte - 'machinekamer transitie'. Hierin zitten ambtenaren van de gemeenten Tilburg, Waalwijk, Gilze-Rijen en Goirle samen met de provincie en de coördinator CJG Centraal.

Passend onderwijs wordt in regionaal verband besproken in het ambtelijk Regionaal Overleg Midden-Brabant Onderwijs. Er is nog geen bestuurlijke afstemming gezocht over dit onderdeel.

Regionale projecten

Er lopen al verschillende regionale projecten die inhoudelijk samenhangen met de transitie van de jeugdzorg. Hieronder worden de projecten kort omschreven. Kernbegrippen hierbij zijn: preventie inzet, afname geïndiceerde zorg, eigen kracht van gezinnen, regionale samenwerking bij complexe problematiek. Deze projecten zijn met name gericht op het preventieve vlak en dragen er aan bij dat doorverwijzing naar de tweedelijns, dure gezondheidszorg niet altijd noodzakelijk meer is.

- **Project Aanbod opvoedingsondersteuning**
Dit project stroomlijnt het lokale ondersteunings hulpaanbod. Door het opstellen van een kwaliteitskader en een toets, het clusteren van het aanbod in basisfuncties en het ontwikkelen van zorgprogramma's is aanbod, inhoud, kwaliteit en prijs beter te vergelijken. Zorgprogramma's worden ontwikkeld voor de tien meest voorkomende vragen en problemen.
- **Triple P (positief pedagogisch programma)**
Dit is een methode voor opvoedingsondersteuning en werkt vanuit de principes van positief opvoeden. De methode is evidenced based en draagt bij aan een samenhangende en geïntegreerde aanpak van opvoedingsondersteuning doordat professionals van diverse instellingen dezelfde methode toepassen.
- **Vroegsignalering**
Dit is een training die wordt uitgevoerd bij kinderopvang, hulpverleners en onderwijs. Deze training vergroot de deskundigheid van professionals om beginnende problemen bij ouders/kinderen te signaleren en te voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren.
- **Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)**
De acht gemeenten in Midden-Brabant hebben naast een lokaal CJG ook één centraal regionaal CJG. Er is een regionale front-office waar telefoontjes en e-mails binnenkomen. Zo nodig wordt dit doorgezet naar het lokale CJG. In het CJG moeten ouders, kinderen, jongeren en professionals snel, gemakkelijk en vanzelfsprekend terecht kunnen met allerlei vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG is een herkenbare, laagdrempelige plek waar men gemakkelijk terecht kan. Achter dit loket worden de taken van in ieder geval de jeugdgezondheidszorg, de delen van het maatschappelijk werk voor jeugdigen/ouders en andere organisaties op het gebied van opvoed- en gezinsondersteuning gebundeld en in samenhang aangeboden, zodat bij problemen snel adequate en passende hulp kan worden geboden. De laagdrempelige advies en preventieve functie van het CJG zal in het licht van de decentralisatie van de jeugdzorg de komende tijd doorontwikkeld moeten worden.
- In samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Brabant maken de regiogemeenten sluitende afspraken over de coördinatie van zorg- en dienstverlening bij meervoudige problematiek in gezinnen met of zonder kinderen.

3.4 Kansen en risico's transitie 'Jeugdzorg'

Er ligt nu een unieke maatschappelijke kans de zorg voor jeugd en ouders vanuit één visie en uitvoering lokaal en regionaal vorm te geven met jongeren, ouders en partners. Er is een ambtelijke en bestuurlijke wil om te komen tot een visie op de inrichting van zorg voor de jeugd.

De ontwikkeling van een nieuw wettelijk kader vraagt om zorgvuldigheid en gaat niet zonder slag of stoot. Zo vragen de huidige verzekerde rechten in de zorgverzekeringswet (jeugd GGZ) en AWBZ (jeugd LVG) om aandacht omdat deze rechten van een andere orde zijn dan het recht op jeugdzorg. Daarnaast is er, in het kader van rechtsgelijkheid en rechtsbescherming in het gedwongen kader, speciale aandacht voor de jeugdbescherming en de jeugdreclassering. Zo staat in de plannen dat gemeenten een leveringsplicht voor jeugdbescherming en reclassering krijgen en dat instellingen die deze taken uitvoeren daarvoor gecertificeerd moeten zijn. Ook het verband tussen de zorgplicht en passend onderwijs en de afschaffing van indicaties voor speciaal onderwijs zal onder de loep moeten worden genomen. Doel van passend onderwijs is zo goed mogelijk onderwijs bieden aan ieder kind, ongeacht de extra zorgbehoefte. Volgens de minister van Onderwijs lukt dat momenteel onvoldoende. Het huidige stelstel nodigt namelijk uit zoveel mogelijk leerlingen als hulpbehoevende te bestempelen en te verwijzen naar het speciaal onderwijs of speciale jeugdzorg. De samenwerking met de zorg is onvoldoende daarom wil het kabinet nu dat scholen gaan samenwerken met jeugdzorg en gemeenten. De ondersteuning voor leerlingen is afgestemd met de jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en toeleiding naar de arbeidsmarkt: één kind, één gezin, één plan.

3.5 Projectactiviteiten, planning en producten

Zoals aangegeven in paragraaf 1.2. worden bij projectmatig werken zes fasen onderscheiden. De initiatiefase is inmiddels afgerond en heeft geresulteerd in een projectinitiatief. De fasen 2 tot en met 6 worden per transitie beschreven. Hierbij worden per fase, voor zover mogelijk, de projectactiviteiten benoemd, de planning en het resultaat (de producten). Nadrukkelijk wordt hier aangegeven '*voor zover mogelijk*'. Het is op dit moment nog niet geheel te overzien wat de volle omvang is van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. De activiteiten die per fase worden genoemd, zijn dan nog niet uitputtend. In de loop van het project zullen nieuwe activiteiten en vraagstukken zich aandienen. In iedere fase dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor communicatie. Tevens wordt in iedere fase onderscheid gemaakt tussen de transitie 'Jeugdzorg' en passend onderwijs.

Fase 2 Definitiefase

Transitie 'Jeugdzorg'

Volgens de werkwijze van projectmatig werken resulteert de definitiefase in een projectplan. Voor de transitie 'Jeugdzorg' geldt dat op het moment van opstellen van het projectplan nog niet alle onderdelen ingevuld kunnen worden. Om deze reden loopt de definitiefase na vaststelling van het projectplan nog een tijdje door. In deze fase staan 2 hoofdactiviteiten centraal, te weten: 1) inventarisatie en analyse en 2) visie. Momenteel is er nog een groot aantal vragen onbeantwoord als het gaat om aantallen en doelgroepen. Om een goede visie op te kunnen stellen en de juiste keuzes te kunnen maken, moet duidelijk worden wie de doelgroepen zijn, welke wensen/eisen er aan de transitie van de jeugdzorg worden gesteld en wat er nodig is om van de huidige situatie naar de gewenste situatie te komen. Er zal een lokale visie op jeugdzorg moeten worden opgesteld. Belangrijke vraag daarbij is: wat wil de gemeente Goirle lokaal regelen en wat regionaal. Uitgangspunt hierbij is: lokaal wat kan, regionaal wat moet.

1. Inventarisatie:

- Inventarisatie van aantallen en doelgroepen. Omvang, kenmerken en behoeften van de doelgroepen die in de gemeente Goirle wonen.
- In beeld brengen van de kosten van een traject per jeugdige.
- Inventariseren welke zorgvragen er nu zijn.
- Inventarisatie van het huidige jeugdzorgaanbod.

Naast het inventariseren van gegevens, dient ook antwoord gevonden te worden op vragen als:

- Hoe zorgen we voor versimpeling en ontkokering in de zorg?
- Wordt jeugdzorg in de toekomst nog geïndiceerd en hoe? En hoe verloopt dat nu?
- Wat wordt er op gemeenteniveau opgepakt en wat regionaal?
- Welke financieringsstromen zijn er nu?
- Hoe doet de provincie de aansturing van de jeugdzorg nu?
- Hoe werkt ons CJG nu? Wat doet het CJG Centraal nu?
- Wanneer en hoe betrek je de cliënten bij de transitie?

Daarnaast is van belang:

- Dialoog met betrokken partijen over de uitkomsten van deze inventarisatievragen.
- Beschrijving van de wettelijke verplichtingen die naar de gemeente gaan op grond van bijv. jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- De ontwikkeling van een nieuw wettelijk kader vraagt om zorgvuldigheid en gaat niet zonder slag of stoot. Zo vragen de huidige verzekerde rechten in de zorgverzekeringswet (Jeugd GGZ) en AWBZ (jeugd LVG) om aandacht omdat deze rechten van een andere orde zijn dan het recht op jeugdzorg.

De uitkomsten worden verwerkt in een rapportage.

2. Visie:

Bepalen van de strategie en visie. Vragen die hierbij onder andere beantwoord moeten worden zijn: wat is de gewenste situatie? Hoe zou het jeugdzorgstelsel eruit kunnen zien? Wat organiseren we regionaal en wat organiseren we lokaal? Onderscheid dient gemaakt te worden tussen het feitelijk organiseren en uitvoeren. Welke partijen zijn nadrukkelijker betrokken? Ook voor deze fase geldt dat wanneer er meer duidelijkheid komt over de invoering en welke eisen er gesteld gaan worden aan het jeugdzorgstelsel, deze vraagformulering uitgebreid gaat worden.

Passend onderwijs

1. Inventarisatie:

- Inventarisatie aantal kinderen met rugzakje zowel primair onderwijs/voortgezet onderwijs.
- Inventarisatie vormen passend onderwijs?
- Wat bieden we nu?
- Inventarisatie geldstromen/rugzakgebonden financiering.
- Wat is taak/rol gemeente?
- Wat is opvoed- en opgroei-ondersteuning? Welke vormen hebben we in de gemeente Goirle en is dit voldoende?

Naast het inventariseren van gegevens, dient ook antwoord gevonden te worden op vragen als:

- Het rugzakje verdwijnt, hoe gaat dit verder en wanneer informeer je de ouders?

De uitkomsten worden verwerkt in een rapportage.

2. Visie:

Voor passend onderwijs betekent dit vragen zoals; hoe gaat samenwerking tussen onderwijs en gemeente verlopen, wat is de taak van de gemeente?

Jeugdzorg

Activiteiten	Planning
Inventarisatie naar doelgroepen/aantallen/zorgvragen	t/m juni 2012
Rapportage huidige situatie	Juli - augustus 2012
Besluitvorming college/raad	September 2012
Visievorming	Oktober - november 2012
Besluitvorming college/raad	December 2012
Communicatie intern/extern/cliënten/instellingen	Vanaf december 2012

Passend onderwijs

Activiteiten	Planning
Inventarisatie doelgroepen/aantallen/onderwijsvormen/samenwerking	t/m mei 2012
Rapportage huidige situatie	Juni 2012
Besluitvorming college/raad	Juli 2012
Visievorming	Augustus - september
Besluitvorming college/raad	Oktober 2012
Communicatie intern/extern/cliënten/instellingen	Vanaf november 2012

Fase 3 Ontwerpfase

Transitie 'Jeugdzorg'

In deze fase worden oplossingen gevonden en wordt de beste oplossing bepaald. Het is een fase waarin creativiteit belangrijk is. In de ontwerpfase staat het maken van beleidskeuzes centraal. De keuzes hebben betrekking op het 'hoe' (hoe gaan we bepaalde zaken organiseren, wie betrek je in welk stadium) en het 'wat' (welke voorzieningen zijn gewenst, hoe moet het nieuwe jeugdzorgstelsel er uit zien en op welk schaalniveau organiseren en uitvoeren?) en wie? Voorgaande zal resulteren in een keuzenota waarin onder andere bovengenoemde thema's worden uitgewerkt.

Passend onderwijs

De ontwerpfase voor het onderdeel passend onderwijs zal zich met name richten op het vormgeven van de samenwerking tussen het onderwijsveld en de gemeente. Hiervoor zal afstemming gezocht moeten worden met het onderwijsveld en uiteindelijk zal de gewenste situatie in een nota voorgelegd worden.

Jeugdzorg

Activiteiten	Planning
Opstellen keuzenota	Januari - februari 2013
Bespreken notitie met veld, betrokkenen, regio	Maart - mei 2013
Besluitvorming college/raad	Juli 2013
Communicatie internen/externen/cliënten	September 2013

Passend onderwijs

Activiteiten	Planning
Afstemming samenwerking tussen betrokken partijen	Oktober - november 2012
Opstellen nota	December 2012
Bespreken notitie met veld, betrokkenen, regio	Januari 2013
Besluitvorming college/raad	Februari - maart 2013
Communicatie internen/externen/cliënten	April 2013

Het is niet uit te sluiten dat van bovenstaande planningen wordt afgeweken. Voor de jeugdzorg loopt er een regionaal en een lokaal traject en daarnaast is er nog geen definitieve planning/invoeringsdatum vanuit het Rijk bekend gemaakt. De planning is er op gericht om in juli 2013 een raadsbesluit te nemen over de keuzenota maar in juli is er geen raadsvergadering. Dit betekent dat er uitgeweken moet worden naar een later tijdstip. Voor passend onderwijs is de rol van de gemeente nog niet definitief vastgesteld. Wel is er sprake van op overeenstemming gericht overleg waar beide partijen zich aan moeten conformeren.

Fase 4 Voorbereidingsfase

In deze fase wordt de uitkomst van de ontwerpfase geschikt gemaakt voor realisatie. Doel is het voorbereiden van een vlekkeloze realisatiefase. Alle hulpmiddelen, materialen en voorschriften moeten worden gemaakt. De voorbereidingsfase zal resulteren in een uitvoeringsagenda of een programma van eisen. In deze fase worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Jeugdzorg

Activiteiten	Planning
Opstellen programma van eisen	September 2013 e.v.
Besluitvorming college en raad over programma van eisen	Eind 2013

Passend onderwijs

Activiteiten	Planning
Op overeenstemming gericht overleg tussen onderwijs en gemeente over samenwerking/invoering passend onderwijs	Mei 2013

Fase 5 Realisatiefase

Transitie 'Jeugdzorg'

In de realisatiefase staan het maken van afspraken, invoeren, implementeren of uitvoeren van het projectresultaat centraal. Het werk van alle voorgaande fasen wordt hierbij geïntegreerd. De realisatiefase start met ingang van 1 januari 2013. In het regeerakkoord wordt uitgegaan van de volgende planning:

Periode	Overgang
2013	Overgangsjaar voor functiebegeleiding
1 januari 2013	De gemeente is verantwoordelijk voor die mensen die voor het eerst of opnieuw een beroep doen op de begeleiding
2015	Ambulante hulp, dag en residentiële hulp, provinciale jeugdzorg, jeugd GGZ, jeugd LVG, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering en jeugdbescherming

Zoals reeds eerder aangegeven, is er mogelijk sprake van dat alle jeugdzorg in een keer wordt overgeheveld, met ingang van 1 januari 2015. Dit is echter nog niet definitief besloten.

Passend onderwijs

In de realisatiefase staan het maken van afspraken, invoeren, implementeren of uitvoeren van het projectresultaat centraal. Het werk van alle voorgaande fasen wordt hierbij geïntegreerd. De realisatiefase start met ingang van 1 augustus 2012, dan treedt de Wet passend onderwijs in werking. Schoolbesturen hebben 1 jaar de tijd om voorbereidingen te treffen, vanaf 1 augustus 2013 zijn samenwerkingsverbanden operationeel en is de zorgplicht van kracht. Passend onderwijs gaat uit van de volgende planning:

Periode	Overgang
1 augustus 2012	Wet passend onderwijs gaat in werking
1 maart 2013	Zorgplannen samenwerkingsverband vastgesteld
1 augustus 2013	Samenwerkingsverbanden zijn operationeel en zorgplicht is van kracht

Het is voor de jeugdzorg en passend onderwijs nog niet mogelijk om activiteiten te benoemen in de realisatiefase omdat daarvoor op dit moment nog te veel onduidelijkheden zijn. Op een later moment in het proces zal hier een aanvulling op worden gedaan.

Fase 6 Nazorgfase

In deze fase wordt het projectresultaat gebruikt en geëvalueerd. Er wordt gekeken of de gestelde doelen zijn behaald.

3.6 Projectgrenzen

In deze paragraaf worden andere ontwikkelingen genoemd die raken aan de transitie maar die niet in dit kader uitgewerkt worden. Voor de transitie 'Jeugdzorg' en passend onderwijs zijn er geen ontwikkelingen te noemen.

Hoofdstuk 4 Invoering Wet werken naar vermogen

4.1 Achtergrond transitie

Met ingang van 2013 gaat de Wet Werken naar vermogen in (Wwnv). De Wwnv wordt een brede wet voor mensen met arbeidsvermogen. Deze wet creëert zoveel mogelijk gelijke rechten, plichten en arbeidskansen voor mensen met een (beperkt) arbeidsvermogen. De Wwnv bundelt de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en Wet werk en bijstand (Wwb). De Wsw en Wajong blijven als afzonderlijke regeling bestaan voor mensen die slechts volledig beschermt kunnen werken of geen arbeidsvermogen meer hebben⁴.

Het uitgangspunt van de Wwnv is: werk gaat boven een uitkering. Mensen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk om alles te doen wat nodig en mogelijk is om een baan te vinden. Het is aan de gemeente de juiste ondersteuning te bieden aan mensen met een arbeidsbeperking, die dit zelf niet kunnen. Ook werkgevers kunnen rekenen op ondersteuning. Werkgevers moeten mensen met een arbeidsbeperking simpel en eenvoudig kunnen inpassen in hun organisatie. Hierbij komt het instrument loondispensatie centraal te staan. Op basis van een objectieve meting wordt het arbeidsvermogen van mensen bepaald. Werkgevers betalen loon voor deze arbeidsproductiviteit, waarbij zij gedispenseerd worden het wettelijk minimum loon te betalen. De gemeente ondersteunt de werknemer met een aanvullende uitkering en coaching.

Op 31 december 2011 waren er in de gemeente Goirle 203 personen met een Wwb/Wij-uitkering. Op 31 december 2009 waren er 230 personen met een Wajong-uitkering (bron CBS). We kennen 176 personen met een indicatie voor een Sociale Werkvoorziening (SW) waarvan er 165 geplaatst zijn bij het SW-bedrijf en 11 begeleid werken. 15 Personen met een SW-indicatie staan op de wachtlijst.

Er staat een grote druk op de implementatie van de Wwnv. Het rijk gaat uit van een invoerdatum van 1 januari 2013. Invoering van de Wwnv gaat een zeer grote impact hebben op het stelsel van sociale zekerheid en arbeidstoeleiding. De verbinding die gemaakt moet worden naar met name lokale werkgevers is een kans om lokale werkgevers ook betrokken te krijgen bij het sociale beleid van de gemeente. De haalbaarheid van die verbinding is tegelijkertijd ook een risico. Het project loopt in tijd gezien in het eerste halfjaar in 2012 samen met de implementatie van de wijzigingen Wwb die op 1 januari 2012 zijn ingevoerd. Ook andere beleidsaandachtspunten zoals De Kanteling in de Wmo en de vastgestelde wet schuldhelpverlening leggen een claim op beschikbare capaciteit. De Wwnv levert ook nieuwe taken op voor de gemeente waarin in de personele formatie nog niet is voorzien.

4.2 Doelstelling

In tegenstelling tot de transities 'Begeleiding van AWBZ naar WMO' en 'Jeugdzorg' is het gedachtegoed van De Kanteling tot op heden nog niet uitdrukkelijk benoemd als uitgangspunt voor het thema 'werk'. Met de invoering van de Wwnv komt ook hier dit gedachtegoed centraal te staan. Dit betekent onder andere dat mensen in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen van werk.

⁴ Mensen met een arbeidsproductiviteit van minder dan 20% blijven in de Wajong. Alleen de mensen met een hogere arbeidsproductiviteit komen naar de gemeente. Mensen die aangewezen zijn op beschermt werken blijven in de sociale werkvoorziening. Alle andere vallen onder de doelgroep van de Wwnv.

Daar waar mensen dit niet zelf kunnen, richten we ons op het versterken van de eigen kracht waarbij uitgegaan wordt van de kansen en mogelijkheden van mensen. De vraag van de klant is hierbij vertrekpunt en de dienstverlening wordt dichtbij de klant en op maat geboden.

Op basis van voorgaande kunnen de volgende algemene doelstellingen benoemd worden:

1. Er is sprake van een benadering gericht op het meer activeren van mensen met een (beperkt) arbeidsvermogen.
2. Iedereen die kan werken, werkt naar vermogen.
3. Er is sprake van eenheid in de afzonderlijke regelingen voor mensen met een arbeidsbeperking.
4. Er is sprake van een efficiëntere uitvoeringsorganisatie.

Met deze doelstellingen worden de volgende resultaten nagestreefd:

- Meer mensen aan de slag bij lokale en regionale werkgevers.
- Minder mensen in de Wwnv (bijstand) door activerende, creatieve benadering.
- Verbeterde samenwerking met UWV, SW-bedrijf en bedrijfsleven, zowel lokaal als regionaal.

4.3 Regionale samenwerking

Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor invoering van de Wwnv. De Wwnv gaat uit van regionale samenwerking op het gebied van werkgeversdienstverlening. Het rijk gaat daarbij uit van de bestaande arbeidsmarktregio. Binnen het domein sociale zekerheid zijn er daarnaast al meerdere samenwerkingsrelaties. De invoering van de Wwnv heeft grote consequenties voor de sociale werkvoorziening. Het ligt voor de hand om het keuzetraject met betrekking tot de positionering en de rol van de Sociale Werkvoorziening (SW) organisatie in nauwe afstemming te doen met de, bij de Diamantgroep aangesloten, gemeenten. In de voorbereiding van de wijzigingen zal zeker ook samenwerking plaatsvinden met de overige gemeenten in Midden-Brabant. Niet uitgesloten mag worden dat op een later moment er landelijk nog afspraken gemaakt worden over de schaal waarop de administratieve zaken georganiseerd moeten worden. Dit wordt overigens niet verwacht voor 1 januari 2013.

4.4 Projectactiviteiten, planning en producten

Zoals aangegeven in paragraaf 1.2 worden bij projectmatig werken zes fasen onderscheiden. De initiatiefase is inmiddels afgerond en heeft geresulteerd in een projectinitiatief. De fasen 2 t/m 6 worden per transitie apart beschreven. Hierbij worden per fase, voor zover mogelijk, de projectactiviteiten, de planning en de resultaten (producten) benoemd. Nadrukkelijk wordt hier aangegeven '*voor zover mogelijk*'. Het is op dit moment nog niet geheel te overzien wat de volle omvang is van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. De activiteiten die per fase worden genoemd, zijn dan nog niet uitputtend. In de loop van het project zullen nieuwe activiteiten en vraagstukken zich aandienen. In iedere fase dient aandacht te zijn voor communicatie. Met name communicatie richting bestaande cliënten dient uiterst zorgvuldig te gebeuren. Voorkomen moet worden dat er onrust onder de doelgroep ontstaat over mogelijke beleidswijzigingen.

Fase 2 Definitiefase

Volgens de werkwijze van projectmatig werken resulteert de definitiefase in een projectplan. Voor de transitie invoering Wwnv geldt dat op het moment van opstellen van het projectplan nog niet alle onderdelen ingevuld kunnen worden. Om deze reden loopt de definitiefase na vaststelling van het projectplan nog door. In de definitiefase staan het inventariseren van gegevens en informatie en het analyseren hiervan centraal.

Met de invoering van de Wet werken naar vermogen krijgt de gemeente een veel intensievere taak om personen aan de onderkant van de arbeidsmarkt te begeleiden naar regulier werk. De gerichtheid op uitstroom moet wijzigen van de inschatting zoals nu van 'afstand tot de arbeidsmarkt' naar bepalen van de 'loonwaarde' en plaatsing op een reguliere baan. Daarvoor is draagvlak nodig bij lokale en regionale werkgevers. Werkgeversdienstverlening is als gevolg van de bezuinigingen op het UWV daarbij veel meer een taak geworden van gemeenten. De wijzigingen in de wet leiden ook tot een veel andere gerichtheid van de Diamantgroep. Het leidt ook tot een andere inzet van mensen en middelen aan de kant van de gemeente. Er zal meer zicht moeten komen op de specifieke mogelijkheden van elke werkzoekende.

De voorbereiding zal zich dan ook richten op het inzichtelijk maken van onder meer:

- De omvang en kenmerken van de personen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente komen te vallen.
- Bereidheid van lokale en regionale werkgevers om mee te werken aan het plaatsen van personen met beperkte loonwaarde.
- Consequenties van de invoering Wwnv voor de SW-sector en de Diamantgroep in het bijzonder.
- Welke re-integratiemogelijkheden zijn er nu en willen we die handhaven.
- De financiële gevolgen van de decentralisatie voor de gemeente.

Activiteiten	Planning
Inventarisatie en analyse	1 ^e kwartaal 2012
Regionale bijeenkomst voor aanbieders, Wmo-raden en gemeenten. Doel: informeren over regionale samenwerking en aanpak transitie.	22 maart 2012
Voorlichting werkgevers	2/3 ^e kwartaal 2012

Fase 3 Ontwerpfase

In deze fase worden oplossingen gevonden en wordt de beste oplossing bepaald; het is een fase waarin creativiteit belangrijk is. De uitkomst moet de opdrachtgever overtuigen dat het inderdaad de beste oplossing voor het probleem is en duidelijk zijn voor de mensen die het gaan uitvoeren in de realisatiefase⁵.

In de ontwerpfase staat het maken van beleidskeuzes centraal. Deze keuzes hebben betrekking op het 'hoe' (hoe gaan we bepaalde zaken organiseren?), het 'wat' (welke ondersteuning is gewenst, op welke wijze en op welk schaalniveau kan deze geboden worden?) en 'wie' (voor welke doelgroepen is welke vorm van ondersteuning gewenst?). Voorgaande zal resulteren in een keuzenota waarin wordt uitgewerkt welke re-integratiemogelijkheden we zien, welke we willen inzetten en op welke schaal we dit dan willen organiseren? In de keuzenota wordt ook inzichtelijk gemaakt wat de financiële consequenties van keuzes zijn.

Activiteiten	Planning
Opstellen keuzenota	2 ^e kwartaal 2012
Besluitvorming college over keuzenota	Juli 2012
Bespreken keuzenota met klankbordgroep Platform Minima	Juli 2012
Besluitvorming college en raad over keuzenota	September 2012
Communicatie in- en extern over keuzes. Bij externe communicatie ook aandacht voor eventuele consequenties voor de doelgroep op korte en langere termijn.	Oktober 2012

⁵ Handboek Projectmatig werken, gemeente Goirle

Fase 4 Voorbereidingsfase

In deze fase wordt de uitkomst van de ontwerpfase geschikt gemaakt voor realisatie. Doel is het voorbereiden van een vlekkeloze realisatiefase. Alle hulpmiddelen, materialen en voorschriften moeten worden gemaakt. De voorbereidingsfase zal resulteren in een verordening en beleidsregels. In deze fase worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteiten	Planning
Opstellen verordening en beleidsregels	4 ^e kwartaal 2012
Bespreken verordening en beleidsregel met Platform minima	4 ^e kwartaal 2012
Besluitvorming college en raad over de verordening	4 ^e kwartaal 2012
Inrichting administratieve organisatie, werkprocessen en ICT	4 ^e kwartaal 2012
Communicatie in- en extern over nieuw beleid en werkwijze.	4 ^e kwartaal 2012

Fase 5 Realisatie

In de realisatiefase staan het maken, invoeren, implementeren of uitvoeren van het projectresultaat centraal. Het werk van alle voorgaande fasen wordt hierbij geïntegreerd. De realisatiefase zal resulteren in de daadwerkelijke uitvoering van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden.

In deze fase worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Activiteiten	Planning
Implementatie nieuwe wet	1 ^e helft 2013

Fase 6 Nazorgfase

In deze fase wordt het project geëvalueerd. Er wordt gekeken of de gestelde doelen zijn behaald. Hiervoor zal met name kwalitatief onderzoek nodig zijn waarbij aandacht is voor klanttevredenheid en het effect van de ondersteuning op de klant en zijn omgeving.

4.5 Projectgrenzen

In deze paragraaf worden andere ontwikkelingen genoemd die raken aan de invoering van de Wet werken naar vermogen maar die niet in dit kader uitgewerkt worden. Voor de invoering van de Wwnv zijn er geen ontwikkelingen te noemen.

Afkortingenlijst

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BJZ	Bureau Jeugdzorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapt
Pgb	Persoonsgebonden budget
RAP	Regionaal Actie Plan
ROM	Regionaal Overleg Midden-Brabant
ROM MO	Regionaal Overleg Midden-Brabant Maatschappelijke Ondersteuning
ROM Jeugd	Regionaal Overleg Midden-Brabant Jeugd
SW	Sociale Werkvoorziening
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
WWnV	Wet Werken naar Vermogen
ZAT	Zorg- en adviesteam
Zvw	Zorgverzekeringswet

De transities in het kort

Transitie Jeugdzorg

Gemeenten en provincies zijn samen verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Deze verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet op de jeugdzorg. Omdat de jeugdzorg is ondergebracht bij verschillende overheden, is er sprake van onnodige bureaucratie en versnippering. Het kabinet wil hier een einde aan maken. Vanaf 2014 wil zij fasegewijs de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid van de ondersteuning en zorg voor jeugd onderbrengen bij de gemeenten. Hierbij gaat het om: provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de jeugdzorgplus, jeugd geestelijke gezondheidszorg, jeugd licht verstandelijk gehandicaptenzorg en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. De uitdaging is om de ondersteuning en zorg zo dicht mogelijk bij de jeugdigen en hun opvoeders te organiseren en maatwerk te bieden. Uitgangspunt hierbij is dat het beroep op de wat meer 'zwaardere' jeugdzorgvoorzieningen verminderd wordt door het inzetten van meer preventieve begeleiding. Uiterlijk eind 2016 moeten alle taken en verantwoordelijkheden zijn overgeheveld. Opgemerkt moet worden dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten er op dit moment voor pleit om niet te kiezen voor een gefaseerde invoering maar om alle jeugdzorgtaken met ingang van 1 januari 2015 over te hevelen naar gemeenten.

Transities Begeleiding van AWBZ naar Wmo

De Wmo wordt met ingang van 2013 uitgebreid met de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van kwetsbare mensen. In essentie is dat een begeleiding voor mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn en onvoldoende regie over hun leven kunnen voeren. De doelgroep bestaat vooral uit mensen met psychiatrische problematiek, mensen met een verstandelijke beperking, ouderen met een somatische of psychogeriatrische problematiek en jongeren met een psychiatrische problematiek in combinatie met opgroeioproblemen. Het bestaande aanbod vanuit verschillende zorgaanbieders voor de begeleiding zijn vormen van specialistische dienstverlening. De uitdaging op dit terrein is te verkennen voor welke cliënten en op welke wijze deze specialistische dienstverlening verminderd kan worden ten gunste van algemene voorzieningen en beter kan aansluiten op het zelf organiserend vermogen van cliënten en van mensen in hun directe omgeving. De mogelijkheden hiervoor zullen van mens tot mens sterk verschillen. Dit betekent dat maatwerk nodig is.

Wet werken naar vermogen (Wwv)

De nieuwe Wet werken naar vermogen wordt ingevoerd met ingang van 2013. Met de Wwv wordt een cluster van verschillende wijzigingen rond de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong), Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) ingezet. De rode draad van de nieuwe wet is dat mensen op basis van hun loonwaarde (productiviteit) aan het reguliere arbeidsproces moeten kunnen deelnemen. Het plaatsen van mensen binnen een 'beschut' werkverband (sociale werkvoorziening) zal geen vanzelfsprekendheid meer zijn. Ook zal de toegang tot de Wet Wajong beperkter worden dan nu het geval is. In de aanpak van de Wwv zal ook een verschuiving zichtbaar zijn naar meer algemene voorzieningen en zal in toenemende mate een beroep gedaan worden op de eigen de kracht van mensen. Een aanpak op maat is hierbij nodig.

Koersdocument ROM

Inleiding

Hart van Brabant / de bestuurders van de midden Brabantse gemeenten verenigd in de gemandateerde kopgroep hebben zich uitgesproken, zich de komende jaren te willen richten op: *Van verzorgingsstaat naar Civil Society; de ontwikkeling naar meer private verantwoordelijkheid.*

We willen naar een samenleving toe waarin burgers zichzelf en anderen helpen. Als iemand het echt niet zelf en met zijn sociale netwerk redt, dat zorgt de overheid voor ondersteuning.

De noodzaak te komen tot een Civil Society is de verbindende schakel tussen de drie grote actuele transitietrajecten, waarover hierna meer.

Civil Society

Het ideaal van een goed lopende Civil Society is op te vatten als een maatschappij waarbij mensen, buiten de overheid en markt om, zorg voor elkaar dragen. En veelal ook buiten familiebanden. Daarbij is het van belang te kijken naar de rol van vrijwilligers, maar ook van mantelzorgers (vaak familie).

Als we de een goed functionerende Civil Society opvatten als een actieve samenleving waarin burgers (als vrijwilligers) een groot deel van de zorg en het welzijn voor zichzelf en elkaar dragen, blijft de belangrijkste opgave voor de komende jaren:

met alle betrokken partijen de samenleving anders vorm te gaan geven en zo een grotere sociale cohesie te bereiken.

Aanleiding

Demografische voorspellingen en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals vergrijzing (het aantal 65-plussers zal landelijk toenemen van ca. 2,5 miljoen tot 4 miljoen personen in 2030), extramuralisering laten zien dat het aantal mensen dat gecompenseerd moet worden zal toenemen terwijl de beroepsbevolking afneemt. De samenleving is complex, preventie niet altijd succesvol en uitval is niet te voorkomen. De scheiding tussen mensen die wel en niet succesvol zijn, loopt vaak langs de lijn van het genoten onderwijs; preventie en sociale stijging is een moeizame opgave voor overheid en partners en de grenzen van wat haalbaar is moeten worden erkend.

Het aantal ouderen dat financieel draagkrachtig is zal toenemen zodat zij meer financiële verantwoordelijkheid kunnen nemen, ook al zijn ze kwetsbaar. Het aantal kwetsbare ouderen zal toenemen met ongeveer 300.000 personen van bijna 700.000 in 2010 tot ruim een miljoen personen in 2030, volgens de ramingen van het Sociaal en Cultureel Planbureau (Van Campen 2011). Extra risicofactor is het al dan niet alleen wonen van ouderen. Op lokaal niveau zal gewerkt worden aan innovatieve maatregelen om beperking van kwetsbare, onvoldoende competente en/of draagkrachtige burgers voldoende te compenseren. De inzet van talenten van alle mensen ook zij die niet actief zijn in het arbeidsproces proberen we hierbij te betrekken.

Gelet op de huidige tendensen, verwachten wij dat instellingen en burgers doordrongen zullen raken van de noodzaak kosten te beheersen om te kunnen blijven doen wat echt noodzakelijk voor een betere kwaliteit van leven.

De samenwerking en afstemming met zorgverzekeraars zal de komende jaren intensiever worden omdat de verantwoordelijkheden van beide financiers afgestemd moeten worden.

Participatie en Kanteling

‘Meedoen’ is het centrale doel van de Wmo. De wet maakt daarbij duidelijk dat het wenselijk is dat ondersteuning van mensen met beperkingen vorm krijgt vanuit het perspectief van

maatschappelijke participatie en minder vanuit het perspectief van zorgverlening. Zelfredzaamheid is in de Wmo een randvoorwaarde voor participatie.

De beste (en enige) manier om werkelijk een slag te maken in de participatie van mensen met beperkingen ligt langs de weg van het ontsluiten van participatiemogelijkheden in de reguliere maatschappij en met en voor hen betekenisvolle sociale netwerken te realiseren. Het hebben van dergelijke netwerken draagt namelijk direct bij aan de kwaliteit van leven. Bovendien kunnen netwerken helpen, bij emotionele en praktische ondersteuning en bij het leveren van hulp en zorg.

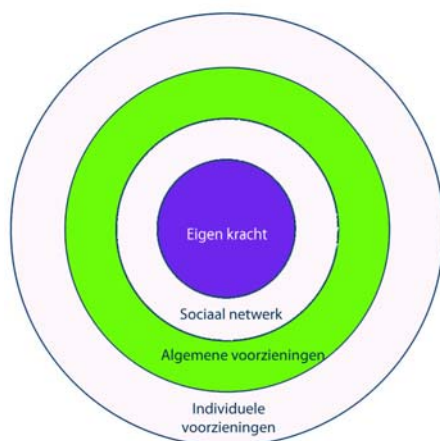
De Kanteling

Het gaat hier om de ontwikkeling van een werkwijze die past bij de compensatiebeginsel (= *mensen met beperkingen in staat stellen om een huishouden te voeren, zich in en om de woning te kunnen bewegen, zich lokaal te kunnen verplaatsen en medemensen te ontmoeten en sociale contacten te onderhouden*). Met de Kanteling verandert het primaire proces in de Wmo van claimbeoordeling (bij een aanvraag van een voorziening) naar een gesprek over hoe de beperkingen in redzaamheid en participatie kunnen worden gecompenseerd. De ondersteuningsbehoefte wordt in de Kanteling afgeleid uit de participatieambitie en de belemmeringen die er worden ondervonden om deze te realiseren. De oplossingen worden opgebouwd vanuit de 'verantwoordelijkheidsladder' van de Wmo:

- Eerst wordt bepaald wat men op eigen kracht kan (of kan leren, organiseren of financieren). Biedt dat onvoldoende soelaas, dan worden de mogelijkheden van informele zorg of sociale netwerken verkend.
- Zijn de belemmeringen daarmee niet volledig opgelost, dan wordt gezocht naar oplossingen in collectieve, algemene voorzieningen.
- Pas in laatste instantie worden individuele, professionele voorzieningen ingezet.

In de Kanteling is steeds aandacht voor de vraag wat iemand nog wél kan. Niet alleen om in de eigen ondersteuning en participatiebehoefte te voorzien, maar ook in die van anderen. De Kanteling beoogt het accent in de Wmo te verleggen van persoonlijke redzaamheid naar sociale redzaamheid en participatie. Door deze perspectiefverbreding neemt de kwaliteit van leven toe. Tegelijkertijd zorgt de verschuiving in de balans van overheidsvoorzieningen enerzijds, en oplossingen op eigen kracht en vanuit sociale netwerken anderzijds, tot een grotere financiële houdbaarheid.

Schema:

Strategische agenda

Op het niveau van midden Brabant hebben bestuurders een gezamenlijke strategische agenda HvB opgesteld. Voor het uitvoeren van de strategische agenda is samenwerking gezocht met MidPoint Brabant. Midpoint kent vier grote clusterprojecten: Care Avenue, Leisure Boulevard, Logistic City en

Aerospace & Maintenance. Care Avenue maakt wederom deel uit van de acties, die Midden-Brabant profileren als dé regio van Social Innovation. In het Tilburg Social Innovation Lab (TiSIL) bundelen de Midden-Brabantse kennisinstellingen hun krachten om met hun hoogwaardige wetenschappelijke kennis een zichtbare bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de regio Midden-Brabant op het gebied van Social Innovation.

De midden Brabantse gemeenten hebben aanvullend hierop in het kader van het ROM MO besloten tot een strategische en pragmatische agenda voor de regio ten aanzien van relevante ontwikkelingen op het **sociale domein**. Relevante ontwikkelingen op het sociale domein zijn de drie grote transitietrajecten (zie hieronder). De te ontwikkelen agenda dient als **kompas** voor bestuurders en de ambtenaren in de regio. En daarnaast biedt de strategische agenda input aan de bestuurders van de midden Brabantse gemeenten voor de 'Hart van Brabant dagen'. Nadere uitwerking volgt na vaststelling van de koers.

De uitgangspunten neergelegd in dit document voor de AWBZ transitie zijn vergelijkbaar met de visies voor de andere transitietrajecten en het tot stand brengen van afstemming en samenwerking tussen de drie trajecten is daarom van groot belang.

Uitgangspunten

- We gaan uit van zo lang mogelijk participeren in de samenleving.
- We gaan uit van mogelijkheden: van wat mensen wél kunnen en niet wat zij niet (meer) kunnen.
- De vraag van de burger is het vertrekpunt, waarbij wij de burger aanspreken op de eigen verantwoordelijk en die van zijn sociale omgeving.
- Versterken zelfredzaamheid van de burger en zijn/haar sociale netwerk.
- Ondersteuning mensen realiseren in hun directe leefomgeving, op maat.
- Inzetten op preventie om onnodig gebruik van zwaardere zorg tegen te gaan.
- Voor de meer gespecialiseerde functies werken gemeenten in de regio Midden-Brabant samen.
- Gemeenten zullen intern samenwerking en afstemming tussen afdelingen stimuleren.

Samenhang decentralisaties AWBZ begeleiding, Jeugdzorg en WWnV (Wet Werken naar Vermogen)

De drie transitietrajecten waartussen samenhang moet zijn betreffen: de decentralisaties AWBZ Begeleiding, Jeugdzorg en Wet Werken naar vermogen (WWnV).

De nieuwe **wet Werken naar Vermogen**, wordt ingevoerd per 2013. Het wordt een brede wet voor mensen met arbeidsvermogen die nu nog onder verschillende wetten vallen:

- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong)
- Wet werk en Bijstand (WWB)
- Wet investeren in jongeren (WIJ)

De aanleiding voor deze brede wet is dat de huidige regelingen er onvoldoende in slagen om mensen die deels kunnen werken ook te laten werken.

De gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2012 hun herstructureringsplannen hebben ingediend bij het ministerie.

De **transitie van de Jeugdzorg** heeft ten doel versnippering in de Jeugdzorg op te heffen, de samenhang te vergroten en meer zicht te krijgen op de effectiviteit van de inzet.

Naar aanleiding van de decentralisatie van de Provinciale jeugdzorg, jeugd-GGZ en de jeugd-LVG naar gemeenten is in ROM verband een Regionaal Transitieplan Jeugd Midden Brabant opgesteld, waarin ook wordt gewezen op de noodzaak samenhang aan te brengen tussen de drie decentralisaties. Dit omdat de doelgroepen die van deze wetten gebruik maken grote overlap vertonen.

De **decentralisatie van de AWBZ-begeleiding naar de Wmo** heeft ten doel de AWBZ te beperken tot (langdurende)zorg. Op 1 januari 2013, zullen burgers met een *nieuwe* aanvraag voor begeleiding zich tot de gemeente moeten wenden.

Zoals gezegd is de rode draad die door al die trajecten loopt: meer private verantwoordelijkheid: Civil Society of de variant hierop Pedagogische Civil Society, genoemd in het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant. In de woorden sociale stijging, participatie en (Pedagogische) Civil Society wordt o.a. de verbinding tussen de trajecten uitgedrukt. Sociale stijging (Wet werken naar vermogen) en wederkerigheid en (Decentralisatie AWBZ en Jeugdzorg) zijn doelen die elkaar kunnen versterken.

Ambities

Waar willen we staan

Mensen die het echt nodig hebben moeten kunnen rekenen op ondersteuning bij het bereiken van kwaliteit van leven. In preventief opzicht wordt gewerkt aan het verminderen van een ondersteuningsbehoefte door het versterken van mensen en hun omgeving/systeem. Gemeentelijk Inclusief beleid (= beleid dat rekening houdt met mensen die een beperking hebben) met betrekking tot een leefbare, toegankelijke en bereikbare (fysieke en sociale), omgeving met geschikte woonvoorraad en adequaat voorzieningen/dienstenpakket gesneden op de menselijke maat en een sociaal leefklimaat spelen hierbij een belangrijke rol.

Wat willen we bereiken en hoe?

Wij willen samen met zorgverzekeraars/andere financiers t.b.v. kwetsbare mensen goed gestructureerde netwerkwelzijnszorg (zorg en diensten geleverd door instellingen die **samen** de zorg/welzijnsvraag van de klant beantwoorden) tot stand brengen met inzet van talenten en potentie van burgers en tegelijkertijd aan de voorkant ervoor zorgen dat de instroom van nieuwe kwetsbare groepen beperkt blijft en sociale stijging mogelijk blijft.

Sociale en technologische innovaties stimuleren samen met de provincie Noord-Brabant, TiSIL en Midpoint Brabant binnen het sociale domein om samenwerkingsvraagstukken en marktwerking het hoofd te kunnen bieden, evenals toekomstige arbeidsmarkt vraagstukken in de zorg waar sociale stijngsmogelijkheden bij betrokken kunnen worden.

De rode draad is innovatie, gezamenlijkheid, gebiedsgerichtheid, gestructureerd werken volgens (bij voorkeur een evidence based) programmajnen en in een netwerk. Het gaat om strategische allianties tussen organisaties en om een vernieuwende arrangementen.

Wat willen we betekenen voor de doelgroep en het maatschappelijk middenveld ?

We willen samen met organisaties en financiers die ook hun maatschappelijke verantwoordelijkheid willen dragen,

- mensen indien mogelijk weer in hun kracht zetten,
- hen verbinden met mensen met potentie tot ondersteuning of
- hen zo nodig individueel voorzien van professionele /financiële ondersteuning.

Bij het compenseren van beperkingen zullen instellingen /professionals zich eerst moeten richten op het versterken van het individu en zijn sociale systeem en als laatste op het aanbieden van voorzieningen.

We willen vertrouwen schenken in de professionaliteit van gesubsidieerde instellingen en op een andere wijze de uitvoering monitoren om zo de administratieve belasting te beperken.

We willen in plaats daarvan (bijv. visitatiecommissie: ambtelijke en raadsvertegenwoordigers) vaker laten visiteren en via eigen waarneming een oordeel vormen over de aanpak en werkwijze van gesubsidieerde instellingen en instellingen waarmee we anderszins samenwerken.

Wat is de opdracht waar we voor staan

We willen een regio zijn die laat zien:

- dat in het belang van de burger samenwerking tot stand komt tussen organisaties, ook al worden ze niet door de lokale overheid gefinancierd,
- dat we iedereen aanspreken op zijn eigen verantwoordelijkheid en solidariteit maar die ook laat zien,
- dat mensen en hun sociale steunsystemen met een geringe draagkracht en een zware draaglast worden ondersteund,

- dat er in het belang van burgers/gebruikers een soepele overgang en toegang tot de zorgwereld is gegarandeerd wanneer dat nodig/gewenst is
- dat waar nodig netwerken en afspraken zorgen voor een soepele doorgeleiding. Hiertoe dienen netwerken te worden gerealiseerd tussen de diverse partners (Welzijn en zorg).

Thema's voor regionale samenwerking

Onderstaande thema's lenen zich, in het kader van de gezamenlijke strategische agenda, goed voor samenwerking op regionaal vlak en kunnen synergievoordelen met zich meebrengen.

- AWBZ transitie (functie begeleiding)
- Vergrijzing (met aandacht voor de kansen die dit met zich meebrengt ("zilveren kapitaal"))
- Strategische allianties (met onderscheiden rollen voor lokale overheid, aanbieders en financiers) speciale aandacht voor het aspect ketenfinanciering
- Kennisuitwisseling. Daarbij speciale aandacht voor contacten met Universiteit en Hogescholen.
- De Kanteling in brede zin (qua benadering en in methodische zin nader uit te werken)

Als eerste prioriteit richten we ons de komende periode op het thema AWBZ transitie. Voor de methodische aanpak wordt samenwerking gezocht met TiSIL¹.

Opdracht

Er dient regionaal committent te zijn voor het Koersdocument zodat het als basis kan dienen voor de werkagenda die in een later stadium zal worden opgesteld.

De regionale samenwerking dient een toegevoegde waarde te hebben. Lokaal is het uitgangspunt, tenzij regionale acties een duidelijke meerwaarde hebben. Per thema zal onderzocht worden welke acties regionaal toegevoegde waarde kunnen hebben.

Opzet/ondersteuning

Uit de ambitie en de voorgestelde thema's moet een werkagenda worden opgesteld. Daarbij dient opdracht en opdrachtgeverschap scherp gedefinieerd te worden evenals de daarbij behorende ondersteuning.

Omdat de ambities extra inspanning vereisen naast de dagelijkse praktijk, lijkt het verstandig externe begeleiding in te huren. De begeleiding dient in eerste instantie gericht te zijn op concreet vorm geven en uitwerken van de werkagenda.

Projectopzet

Er zal een overlegtafel moeten worden georganiseerd voor zowel gemeenten als overige betrokken partijen (zorgkantoor, welzijnsinstellingen en organisaties op het terrein van zorg, werk en inkomen enz). Tevens worden cliëntenorganisaties/koepels uitgenodigd. Een uitwerking hiervan volgt later. Hierbij zal ook specifiek aandacht geschonken worden voor de verbinding met de trajecten transitie Jeugdzorg en Wet Werken naar Vermogen.

Afspraken:

1. Iedere gemeente maakt een inventarisatie, een "foto" van de huidige situatie m.b.t. de begeleiding volgens een format
2. Regionaal wordt er voor de methodische aanpak transitie AWBZ begeleiding samenwerking gezocht met TiSIL.

¹ TiSIL heeft een instrument ontwikkeld om te komen tot meer inzicht rond verschillende thema's. In een 'Blue Sky Sessie' worden allerlei kennisdragers uit de wetenschap en praktijk samengebracht. Dat levert ideeën op, waarvan een aantal nader wordt bekeken en getoetst op impact en haalbaarheid. De volgende stap is het verder uitwerken van enkele ideeën om deze te kunnen toepassen in de praktijk, waarbij de regio fungeert als een 'living lab'. Uiteindelijk moeten de oplossingen zich in de praktijk gaan bewijzen. TiSIL laat het idee dan los en stuurt het de maatschappij in. Een nieuwe ondernemer gaat er bijvoorbeeld mee aan de slag, een opleiding implementeert het in zijn curriculum of een overheid verwerkt het in nieuwe regelgeving.

3. Het Koersdocument wordt onderschreven en er is uitgesproken om de uitgangspunten verder uit te gaan werken in een uitvoeringsprogramma en de kopgroep de opdracht te geven om zorg te dragen voor de uitvoering hiervan.
4. Samenwerking op ROM niveau ten aanzien van de AWBZ transitie wordt wenselijk geacht (vorm samenwerking nader uitwerken)
5. als eerste stap voor het uitvoeringsprogramma bijgevoegde A4tje vast te stellen: verdeling lokale en regionale acties

Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant

Deel 1: De gemeentelijke uitgangspunten

december 2011

Colofon

Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant

Deel 1: De gemeentelijke uitgangspunten

Teksten en samenstelling:

José Vianen

Adviesbureau voor Jeugdvraagstukken

Projectgroep:

Rob Ahsmann

Tilburg

Stefanie van Boekel

Goirle

Eva Mesdag

Tilburg

Marjan Sol

Waalwijk

Ingrid de Vries

Tilburg

Jetske Zijlstra

Tilburg

Met ondersteuning van:

José Vianen

K2

Uitgave:

Regionaal Overleg Midden-Brabant

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Brabant.

Inhoud

pagina

Regionaal Transitieplan Jeugd	1
Midden-Brabant	1
Colofon	2
Inhoud	pagina
Voorwoord	5
1. Aanleiding	7
2. Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant in de context van de ontwikkelingen	9
3. Visie op 'Opgroeien en Opvoeden': inhoudelijke en professionele uitgangspunten	12
4. Organisatorische en bestuurlijke uitgangspunten	14
5. Gemeentelijke initiatieven	16
6. Programma Organisatie Transitie Jeugd (POTJ)	20
7. Transitie agenda 2011-2012	24
8. Transitie proces	26

Voorwoord

De ondersteuning van en zorg voor de jeugd en gezinnen in Midden-Brabant moet beter. Het is te versnipperd, heeft te weinig samenhang, er is onvoldoende zicht op de effectiviteit en op het veld van aanbieders. Er is ook geen balans tussen zwaardere vormen van zorg enerzijds en preventieve maatregelen en de mogelijkheden die het gezin zelf en zijn netwerk kunnen bieden anderzijds.

De gemeenten in Midden-Brabant hebben deze problemen reeds eerder onderkend en zijn – samen met de provincie – vanaf 2005 gestart met verbeteringen. De ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin, de invoering van het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd en de gezamenlijke Verbeteragenda zijn hiervan treffende voorbeelden. In 2009 hebben wij met de provincie afgesproken om deze samenwerking te intensiveren door het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van een Regionaal Actieplan Jeugd.

Het regeerakkoord van het huidige kabinet brengt de zaken in een stroomversnelling. Wij zien de voorgestane decentralisatie van de taken, bevoegdheden en middelen van de zorg voor jeugdigen naar de gemeenten als een grote kans. Een uitdaging om écht een fundamentele verandering ten goede aan de werking van het stelsel rond de zorg voor jeugdigen aan te brengen, zeker als dit in goede afstemming gebeurt met de andere decentralisaties (AWBZ en Arbeidsmarkt) en met de veranderingen Passend Onderwijs. Het is ook een grote opgave: de komende wijzigingen, met de veelheid aan belanghebbenden en betrokken partijen is geen sinecure. Niet voor de overheden maar zeker ook voor de organisaties en beroepskrachten in het veld. En ook niet voor de jeugd en gezinnen in kwestie. Van hen wordt ook een (andere) bijdrage verwacht; recht op zorg is niet meer vanzelfsprekend.

Het komende proces van transitie en transformatie veronderstelt van de gemeenten een duidelijke koersbepaling en een strakke regie. De gemeenten in Midden-Brabant tonen zich bereid dit op zich te nemen en in onderlinge samenwerking. De colleges hebben in een convenant met de provincie vastgelegd dat zij deze uitdaging aannemen en het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant gebruiken om de gemeentelijk bestuurlijke basis te leggen voor de transitie van de zorg voor jeugdigen. Dit is in dit document vastgelegd.

De decentralisatie-opgave en de transformatie naar een nieuwe inrichting en werking van het gehele zorg voor jeugdveld is niet vanaf de tekentafel en op één moment in te vullen. Het is een stapsgewijs proces, met duidelijk gedefinieerde deeltrajecten. Inbreng van de doelgroepen en van de (expertise van de) spelers in het veld en van de professionals hierin is van groot belang.

Het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant is dus ook niet één document, maar zal uit een in tijd opvolgende reeks van documenten bestaan, waarbij elk document elk apart een weerslag geeft van de voortgang van de visie- en beleidsontwikkeling. Hoofdstuk 8 in dit document gaat hier verder op in.

Dit is dus het eerste deel van het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant. Hierin geven wij als gemeenten aan waar het bij de komende vormgeving van het nieuwe stelsel en de werking ervan om gaat. We benoemen de uitgangspunten, geven richting aan de organisatie van het transitieproces en geven een aanzet voor de regionale transitie-agenda. Wat van belang is: we bouwen voort op de activiteiten en verbetertrajecten die in onze regio reeds in gang zijn gezet. Want er is één ding duidelijk. We moeten eerst de meer laagdrempelige en preventieve vormen van zorg en ondersteuning, waar wij als gemeenten al voor verantwoordelijk waren, op orde hebben om de transitie tot een succes te kunnen maken.

Te vaak staan in deze grote veranderingsprocessen structuren, bevoegdheden en middelen centraal. Terwijl eigenlijk de inhoud altijd voorop moet staan. Als vertrekpunt maar ook ter ijking of we steeds de goede dingen doen. Vandaar dat we hier in het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant bij stilstaan. We gaan uitgebreid in op de uitgangspunten die wij als gemeenten hanteren voor de veranderingen in de beleidsvelden. Hiervan hebben we een top tien samengesteld.

1. Het gezin staat centraal en ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen.
2. De Pedagogische Civil Society is een essentiële omgeving voor het opgroeien en ontwikkelen van kinderen. De samenleving versterkt de opvoed- en opgroeiomgeving. Jeugd, ouders en andere opvoeders dragen bij aan dit opvoedklimaat en ervaren ook ondersteuning.

3. Hulpverleners hebben een brede blik en oog voor alle leefdomeinen.
4. De focus ligt op het 'gewone opvoeden' en op het merendeel van de kinderen zonder (grote) problemen.
5. Hulp en ondersteuning wordt geboden in en met het gezin. De benadering is positief en effectief en gericht op eigen kracht. Bij risico's grijpt de hulpverlening in.
6. De organisatie en uitvoering van ondersteuning en hulp voldoet aan eisen en voorwaarden.
7. Iedere betrokkene heeft een eigen verantwoordelijkheid en handelt daarnaar.
8. Alle betrokken partijen leggen achteraf rekenschap af over resultaten en werkwijzen
9. Ondersteuning en hulp worden lokaal georganiseerd
10. We blijven ontwikkelen!

We denken met dit Regionaal Transitieplan Jeugd een degelijk fundament te hebben gelegd voor het bouwwerk dat we de komende jaren gaan ontwikkelen. Uiteraard hebben wij daarbij de vele organisaties, instellingen, professionals en vrijwilligers nodig die in onze regio met jeugd en gezin bezig zijn. We roepen hen op om zich achter de uitgangspunten te scharen en gezamenlijk hieraan de komende periode invulling te geven!

Namens de wethouders Jeugd van de gemeenten in Midden-Brabant:

Wethouder Marieke Moorman (Tilburg)

Wethouder Sjoerd Potters (Waalwijk)

Wethouder Willem Starreveld (Gilze en Rijen)

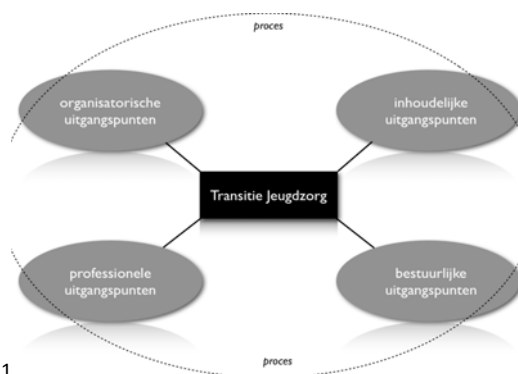
1. Aanleiding

Met de plannen van de regering om de provinciale jeugdzorg, jeugd-GGZ en de jeugd-LVG te decentraliseren¹ en onder de verantwoordelijkheid te brengen van de gemeenten, staan de gemeenten in Midden-Brabant voor een uitdaging. Enerzijds omdat zij verantwoordelijk gaan worden voor nieuwe werkvelden anderzijds om de ondersteuning aan ouders en jeugdigen te verbeteren en opnieuw, vereenvoudigd vorm te geven. De gemeenten zien dit als kans. Wij willen innoveren en niet bestaande structuren leidend laten zijn in deze vernieuwing. We willen de inhoud voorop stellen en inhoudelijke vraagstukken niet met organisatorische oplossingen beantwoorden.

De gemeenten hebben een kanteling van het stelsel voor ogen. We zien een paradigmawisseling: van “recht op zorg” naar “de plicht om kinderen te ondersteunen en te stimuleren bij het opgroeien en hun ontwikkeling”. We zetten in op de zelfredzaamheid en zelfsturing van het gezin en zien opgroeien en opvoeden als belangrijke opdracht van de samenleving. Kinderen zijn in deze visie het sociaal kapitaal van de maatschappij. De zorg voor jeugd is een publiek belang: alle kinderen hebben het recht om gezond en veilig op te groeien. Wij hebben de plicht om voorwaarden te scheppen en erop toe te zien dat kinderen goed en veilig opgroeien en om ouders/opvoeders op hun opvoedkundige taak te wijzen en daarin te faciliteren.

*Kinderen moeten gezond en veilig op kunnen groeien tot zelfstandige burgers die actief deel uitmaken van de samenleving en die zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.
De gemeente zorgt dat - wanneer nodig - ondersteuning beschikbaar is voor opvoeders bij de uitvoering van deze taak.*

Om de transitie van de jeugdzorg te realiseren zijn concrete uitgangspunten noodzakelijk. Deze uitgangspunten moeten genoeg ruimte laten voor professioneel handelen, maar niet voor verschillende interpretaties. In het transitieproces (zie afbeelding 1) zien we vier gebieden: inhoudelijke, professionele, organisatorische en bestuurlijke uitgangspunten.

Afbeelding 1

In dit Regionaal Transitieplan Jeugd zijn de uitgangspunten vastgelegd die de gemeenten als leidraad zullen hanteren voor de decentralisatie van de jeugdzorg. In dit plan worden de huidige beleidsvelden weergegeven die aan de decentralisatie een bijdrage leveren en is de transitieagenda opgenomen.

¹ De decentralisatie van de jeugdzorg betreft het overhevelen van de provinciale jeugdzorg, jeugd-GGZ en de jeugd-LVG. Deze decentralisatie gaat gepaard met andere maatregelen als beperking Awbz-pakket, beperking ZvW-pakket en Wajong. Deze operatie en overhevelingsproces wordt de transitie van de jeugdzorg genoemd.

2. Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant in de context van de ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

De evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg (oktober 2009) en het rapport van de parlementaire werkgroep zijn bepalend geweest voor de landelijke ontwikkelingen. De doelstellingen van deze wet² zijn in beperkte mate gehaald. In het verlengde daarvan heeft het kabinet Rutte (oktober 2010) de aanbevelingen van de parlementaire werkgroep in het regeerakkoord overgenomen.

VNG, kabinet en IPO hebben op 21 april 2011 hierover een onderhandelaarsakkoord³ bereikt met afspraken over de uitvoering en financiering van een fors aantal taken op het gebied van o.a. werk, zorg en jeugd. Het akkoord is het belangrijkste kader voor de decentralisatie van taken naar gemeenten. Er zijn afspraken gemaakt over de uitvoerings- en transitiekosten. De beleidsbrief "Geen Kind buiten Spel" van de staatssecretarissen Veldhuijzen van Zanten-Hyllner van VWS en Teeven van V&J worden de hoofdlijnen van het nieuwe beleid gegeven. Alle gemeenten in Nederland worden verantwoordelijk voor de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg), geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGZ), zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking (Jeugd-LVB) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

² Eén toegang; Een geobjectiverde integrale indicatiestelling; integrale aanpak van geïndiceerde jeugdzorg; aansluiting tussen jeugdzorgdomeinen; verankering van recht; regionaal provincies; financiële beheersbaarheid.

Provinciale ontwikkelingen

De Provincie Noord-Brabant heeft diverse initiatieven ondernomen om voldoende en kwalitatief goede jeugdzorg te organiseren. Dit betekent geen wachtlijsten, betaalbare zorg, terugdringen van de groei van de jeugdzorg en versterken van het eerstelijns aanbod. Deze initiatieven zijn vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen en de transitie van de jeugdzorg.

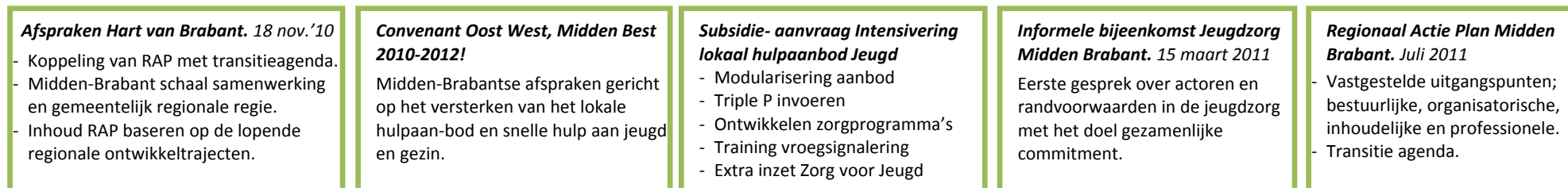

Midden Brabant; Gemeentelijke ontwikkelingen

De gemeenten in Midden Brabant investeren sinds 2007 extra in opvoedondersteuning met doeluitkeringen van het Rijk en eigen middelen. Zij hebben daarnaast met betrokken (uitvoerende) instellingen intensieve veranderingstrajecten ingezet om zich voor te bereiden op nieuwe verantwoordelijkheden (Wmo en CJG) en stelselwijzigingen in de jeugdzorg (Operatie Jong, evaluatie Wet op de jeugdzorg etc.). De Provincie heeft een belangrijke stimulerende rol gehad door vaststelling en uitwerking van de "Verbeteragenda" en met subsidies.

We hebben de beleidstrajecten onderverdeeld in 3 beleidsvelden:

1. De ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin als "frontoffice" voor de ondersteuning van jeugdigen en opvoeders. De acht gemeenten in de regio hebben ieder op eigen wijze en in eigen tempo "hun" CJG ingericht. Gelijktijdig en in onderlinge relatie is gewerkt aan de samenwerking van de CJG's in de regio via het CJG Centraal.
2. Samenwerking in de keten; organiseren van een slagvaardige en effectieve aanpak van zorg en dienstverlening voor gezinnen met meervoudige problemen en het vormgeven van de procesregie van de gemeenten.
3. Project 'Aanbod Opvoedingsondersteuning'; stroomlijnen van het lokale ondersteunings- en hulpaanbod en verbeteren van onderlinge vergelijkbaarheid van het aanbod op inhoud, kwaliteit en prijs.

3. Visie op 'Opgroeien en Opvoeden': inhoudelijke en professionele uitgangspunten

De gemeenten willen de zorg voor jeugd anders, verbeterd vormgeven en de decentralisatie van de jeugdzorg biedt die kans. Hierbij staat de inhoud voorop en is een inhoudelijke visie het kader voor het (verder) ontwikkelen en organiseren van het ondersteuningsaanbod.

Onze visie op 'opgroeien en opvoeden' hebben we geformuleerd in de onderstaande inhoudelijke en professionele uitgangspunten.

Inhoudelijke uitgangspunten 'opgroeien en opvoeden'

1. Kinderen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien tot zelfstandige burgers, zodat zij actief deel uitmaken van de samenleving en zowel sociaal als economisch zelfredzaam zijn.
2. De meeste kinderen groeien op en ontwikkelen zich zonder (grote) problemen. Deze ontwikkeling verloopt in fases en gaat logischerwijs gepaard met strubbelingen. In het omgaan met deze strubbelingen wordt uitgegaan van kansen en mogelijkheden en niet van risico's en problemen. We willen hiermee de gewone, positieve ontwikkeling benadrukken.
3. Kinderen groeien op in hun eigen persoonlijke netwerk, in hun directe leefomgeving. Opgroeien en daarmee opvoeden is een maatschappelijk proces; opvoeden doe je samen. De kracht van de 'pedagogische civil society'⁴ staat daarbij centraal. Iedereen die betrokken is bij een kind heeft een verantwoordelijkheid om vanuit zijn – al dan niet professionele – functie een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het kind en waar nodig ondersteuning te bieden.
4. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de ondersteuning en stimulering van hun kinderen bij het opgroeien. We gaan er vanuit dat ouders die in staat zijn om ondersteuning te vragen deze ondersteuning regelen vanuit hun eigen sociale netwerk en in hun eigen omgeving.
5. Indien hulp of ondersteuning nodig is in een gezin, zullen vrijwilligers en/of professionals beschikbaar zijn. Zij bieden wat nodig is; vraaggericht, community based, tijdig, op maat en zo nodig eisenstellend.
6. Ondersteuning en hulp is gericht op het versterken van de eigen mogelijkheden en het handelingsrepertoire van opvoeders – ouders, vrijwilligers en professionals – en is gebaseerd op de basisprincipes voor goed opvoeden⁵.
 - Kinderen een veilige en stimulerende omgeving bieden.
 - Kinderen laten leren door positieve ondersteuning.
 - Een aansprekende discipline hanteren.
 - Realistische verwachtingen hebben van het kind.
 - Als ouder goed voor jezelf zorgen.
7. Aan de doelgroepen die oververtegenwoordigd zijn in de gespecialiseerde zorg zal extra aandacht besteed worden om hen eerder en beter te bereiken met lichtere vormen van ondersteuning en hulp.
8. Wanneer de veiligheid, gezondheid en/of cognitieve ontwikkeling van het kind in gedrang komt of het 'samen leven' risico loopt, zal de gemeente ingrijpen. Zij is verantwoordelijk voor het organiseren van interventies en indien nodig, hulp.
9. Er zijn kinderen en gezinnen waarbij intensieve en/of langdurige ondersteuning en hulp noodzakelijk is of waarbij de opvoeding (al dan niet tijdelijk) 'overgenomen' moet worden. Ook voor deze categorie wordt ondersteuning en hulp tijdig en op maat geboden en zoveel als mogelijk in het gezin of in gezinsverband.
10. Hulp die geboden wordt is effectief.

⁴ NJI: 'pedagogische' civil society duidt de gemeenschappelijke en vrijwillige activiteiten van burgers rond het grootbrengen van kinderen en jongeren aan.

⁵ Ontleend aan onder meer Triple P en het handelingsgericht werken binnen het onderwijs.

Professionele uitgangspunten

Het opvoeden van kinderen gebeurt dagelijks binnen het gezin en het sociale netwerk. Professionals die bij kinderen betrokken zijn, hebben een aandeel in deze opvoeding en van hen wordt verwacht dat zij hun verantwoordelijkheid kennen en uitvoeren volgens de onderstaande uitgangspunten.

Onder professionals wordt verstaan; medewerkers die – zowel beroepsmatig als vrijwillig – in hun werk betrokken zijn bij kinderen en/of opvoeders en een bijdrage leveren aan het opgroeien en de ontwikkeling van kinderen.

Professionele uitgangspunten

1. Professionals maken deel uit van en zijn medeverantwoordelijke voor de opvoeding. Zij werken samen met het gezin, het sociale netwerk en de betrokken professionals en zijn gericht op het versterken en de zelfredzaamheid van het gezin en het netwerk.
2. Zij voorzien opvoeders van goede informatie en advies om enerzijds de vraag helder te krijgen en anderzijds een goede keuze te maken voor de nodige ondersteuning of hulp.
3. Strubbelingen in de ontwikkeling van het kind worden niet geproblematiseerd en het kind wordt altijd bekeken in de context van het gezin, het sociale netwerk. De professional heeft oog voor alle leefdomeinen en weet tevens om te gaan met culturele diversiteit. Dit vereist een brede kennis van ontwikkeling en opvoeding.
4. De ouders en andere betrokkenen bepalen samen de ondersteuning en/of hulp en hoe deze wordt vormgegeven. De ouders behouden hierbij de regie of krijgen deze zo snel als mogelijk terug.
5. Professionals onderkennen signalen in de kindontwikkeling en de opvoeding snel en ondernemen daarop actie. Zij hebben de plicht om actie te ondernemen als de veiligheid, gezondheid en/of cognitieve ontwikkeling van het kind in gedrang komt.
6. Professionals handelen vanuit kennis en kunde en benutten hun handelingsruimte. Als hun eigen kunde of kennis ontoereikend is schakelen zij andere – indien nodig specialistische – hulp in, zonder daarbij hun eigen verantwoordelijkheid uit de weg te gaan.
7. Hun handelen is te herleiden vanuit de opdracht aan de organisatie, de opvattingen over de wijze waarop deze moet worden uitgevoerd, en is conform de (samenwerkings)afspraken. Zij leggen rekenschap af over hun resultaten en werkwijze.
8. Professionals zijn er verantwoordelijk voor dat ze kundig zijn en blijven zich scholen in hun vak.
9. Professionals zoeken elkaar op om elkaar en elkaars werkwijze te leren kennen, om krachten te bundelen en samen te werken. Zij die hulp bieden hebben zicht op en benutten de diversiteit aan vrijwillig en professioneel aanbod om – op maat en dicht bij huis – het gezin verder te helpen.
10. Deze professionals werken met effectieve methodes of interventies met effectieve elementen.

4. Organisatorische en bestuurlijke uitgangspunten

Organisatorische uitgangspunten

Het jeugdzorgveld is de afgelopen jaren steeds ingewikkelder geworden. Veel partijen en veel doorverwijsmomenten. De zorgvrager ziet door de bomen het bos niet meer en wordt van het kastje naar de muur gestuurd. Nu de gemeente aan zet is, biedt dit mogelijkheden om de complexiteit te verminderen.

De 4 R's (richting, ruimte, resultaat en rekenschap) leggen de basis voor de organisatorische uitgangspunten.

Richting is de richting die de gemeente ziet voor de langere termijn. Kennis over de ontwikkelingen en bewegingen in de samenleving zijn van essentieel belang bij het definiëren van de richting.

Ruimte gaat de gemeente geven aan organisaties om bij de uitvoering in te spelen op de kansen en uitdagingen die ze in hun werk tegenkomen; ruimte ook voor maatwerk. Die ruimte kan alleen gegeven worden als er vertrouwen is. Duidelijke afspraken over rekenschap zijn nodig om in een horizontale, niet-hiërarchische verhouding dat vertrouwen te geven. Organisaties moeten professionals in staat stellen de juiste beslissingen te nemen en de juiste interventies te doen.

Duidelijkheid over **resultaat** is nodig om de uitkomsten kritisch te kunnen toetsen. Wie ruimte geeft, wil resultaten zien. De combinatie van ruimte en resultaat vraagt om een open en constructieve dialoog tussen de organisaties en de gemeenten, niet gericht op afrekenen, maar op continue verbetering. We zullen in kaart brengen of organisaties met de verkregen ruimte ook de gestelde doelen halen.

Rekenschap is nodig om niet alleen te toetsen op de uitkomsten, maar ook op de uitgangspunten. Waarom deden we dit ook alweer? Door rekenschap ontstaat een continu verbetermodel.

Organisatorische uitgangspunten

1. De jeugdzorg maakt het de cliënt zo makkelijk en overzichtelijk mogelijk. Door integraal samen te werken, worden overdrachtsmomenten verminderd. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is hierbij de draaischijf op het vlak van vraag – aanbod – kennis.
2. Opgroeien en opvoeden is onderdeel van de samenleving. Door het versterken van het sociale netwerk van het gezin en de ondersteuning door vrijwilligers, wordt het aanwezig sociaal kapitaal benut.
3. De fragmentatie van de zorg vraagt om meer generalistische functies in het voorveld. In de frontlinie werken medewerkers die vanaf het eerste contact alle leefdomeinen in beeld hebben, de vraag helder krijgen en beoordelen wat nodig is aan ondersteuning, hulp en coördinatie. De inhoudelijke kennis die bij specialistische functies hoort, verschuift deels naar de voorkant.
4. De complexe structuur in de jeugdzorg vraagt om versimpeling en ontkokering. Een betere logistiek en workflow is essentieel. Een bedrijfskundige blik kan hieraan een bijdrage leveren.
5. De cliëntvraag en -route zijn leidend bij het inrichten van het jeugdzorgaanbod. Ondersteuning en hulp wordt georganiseerd vanuit het principe dat wat nodig is geboden wordt, in samenhang en vanuit de netwerkgedachte. De vraag en behoefte van de cliënt is bepalend voor de prioritering, volgorde en het integraal aanbieden van hulp.
6. Op basis van (kwaliteits)eisen wordt rekenschap over resultaten en werkwijze afgelegd en wordt er met visitaties gewerkt. Samenwerkingsafspraken tussen organisaties en met de gemeenten over het inrichten van het aanbod en ieders verantwoordelijkheid, zijn hierbij een onderdeel en richtinggevend.
7. Toewijzingscriteria moeten er voor zorgen dat hulp snel toegewezen wordt waarover achteraf verantwoording afgelegd wordt.
8. Zowel gemeenten als instellingen stellen zich onderzoekend op ten aanzien van maatschappelijke ontwikkelingen, trends en vragen vanuit de burgers en professionals en zijn verantwoordelijk voor de aansluiting met het aanbod en wijze van uitvoering.

Bestuurlijke uitgangspunten

De transitie begint bij de verantwoordelijken: de gemeenten. Zij hebben de plicht om ervoor te zorgen dat kinderen goed en veilig op kunnen groeien en zien er op toe dat dit gebeurt. Zij wijzen ouders/opvoeders op hun opvoedkundige taak en faciliteren hen daarbij. Zij grijpen in als goed en veilig opgroeien in gedrang komt.

Bestuurlijke uitgangspunten

1. De zorg voor jeugd is een publiek belang: alle kinderen hebben het recht om gezond en veilig op te groeien. De rechten van het kind staan daarin voorop. Hulpverleners verschuilen zich niet achter het beschermen van de relatie tussen hulpverlener en het gezin, maar laten het juridische traject (zowel civiel als strafrechtelijk) meewegen en grijpen in waar nodig.
2. De gemeente wijst opvoeders op hun verantwoordelijkheid en op de mogelijkheden om hun kinderen veilig en gezond op te laten groeien. Wanneer ouders/opvoeders ondanks ondersteuning vanuit het sociale netwerk niet in staat zijn tot adequate opvoeding, faciliteert de gemeente door middel van ondersteuning en hulp.
3. Het merendeel van de kinderen groeit met voldoende ondersteuning en zo nodig met hulp, zonder (grote) problemen op. De gemeente richt de ondersteuning en hulp om die reden met name op deze grote groep. Door middel van preventieve inzet streeft ze naar het voorkomen en vroegtijdig oplossen van problemen.
4. Wij, als gemeenten zijn ons ervan bewust dat er bepaalde risico's blijven bestaan in de samenleving en nemen hiervoor onze bestuurlijke verantwoordelijkheid. Om de risico's te beperken, is samenwerking tussen partijen in het lokale pedagogische klimaat (onderwijs, kinderopvang etc.) van essentieel belang.
5. Het onderwijs is medeverantwoordelijk voor de opvoeding van kinderen en geeft daar, naast de onderwijsgevende taak, samen met de gemeente invulling aan.
6. De gemeente geeft vorm aan haar opdrachtgeverschap door voorwaarden en kwaliteitseisen op te stellen, middelen beschikbaar te stellen en rekenschap te vragen aan organisaties.
7. Om het pedagogisch klimaat in de directe leefomgeving van gezinnen te versterken, leggen de gemeenten de verantwoordelijkheid voor de zorg voor jeugd en de budgetten zo lokaal mogelijk. De individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten en organiseren van dit lokaal aanbod en zijn daarop aanspreekbaar in het gemeentelijk samenwerkingsverband. Voor de vaak meer gespecialiseerde functies zullen de gemeenten van Midden Brabant samenwerken.
8. Ondersteuning en hulp dient betaalbaar te zijn, zowel voor de cliënt als voor de financier, met een redelijk verhouding tussen prijs en kwaliteit.
9. De beleidsafdelingen van de gemeenten werken samen en vormen beleid over de verschillende domeinen⁷ heen.
10. Elke gemeente realiseert ambtelijke en bestuurlijke inzet voor het transitieproces en de gemeenten geven hieraan gezamenlijk uitvoering.

Leefdomeinen; Wonen, Financien, Fysieke en psychische gezondheid, Gezinssysteem, Participatie, Veiligheid, Hulpverlening.

5. Gemeentelijke initiatieven

Wij zijn al enige tijd bezig met versterking van het lokale veld en afname van het gebruik van geïndiceerde jeugdzorg. Hiervoor zijn beleidstrajecten ontwikkeld. Deze komen door de decentralisatie van de jeugdzorg in een ander – breder – perspectief te staan. Het noopt ons – in regionaal verband – tot weloverwogen keuzes. We zullen de beleidstrajecten, de diverse projecten en initiatieven nader beschouwen en deze op basis van de uitgangspunten verder ontwikkelen.

We werken vanaf 2009 met de volgende beleidsvelden; 'frontlijn', 'gereedchapskist CJG' en 'samenwerking'. We voegen de thema's 'Pedagogische Civil Society' en 'Organisatie & sturing', toe. Volgens deze indeling delen we de beleidstrajecten in.

Aan elk beleidsveld hebben we een eerste opzet van een agenda toegevoegd met vraagstukken en acties die uitwerking behoeven. Enerzijds als voorbereiding op de decentralisatie, anderzijds om de geformuleerde uitgangspunten in de beleidsvelden vorm te geven. De aangewezen werkgroepen (zie hoofdstuk 6 programma organisatie) gaan hiermee aan de slag. Op deze beleidsvelden vindt innovatie plaats en worden de instellingen betrokken bij de ontwikkeling en uitwerking ervan.

• Pedagogische Civil Society

Door de transitie is er hernieuwde aandacht gekomen voor de rol en functie van de pedagogische civil society. De leefomgeving van het kind en het gezin is bij het opgroeien van kinderen belangrijk. Het sociale netwerk (familie, burens, school, vrijwilligers e.a.) levert een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van de ontwikkeling van het kind en het bieden van ondersteuning aan het gezin en opvoeders. De pedagogische civil society gaat uit van de kracht van gezinnen en doet een beroep op alle actoren binnen een wijk, buurt en/of dorp. Eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden worden hierdoor optimaal benut, met ontzorging als gevolg.

Er moet beleid ontwikkeld worden gekoppeld aan beleidsontwikkeling Wmo, participatie en activering van de arbeidsmarkt. Dit gebeurt op basis van de (leerpunten uit) lopende initiatieven en projecten zoals:

- **De brede school**
- **Mantelzorg**
- **Ouderparticipatie**
- **Vrijwilligersbeleid**
- **Centrum Jeugd en Gezin in de wijk**
- **Pilots "Allemaal Opvoeders"**

Agenda

- Hoe kan de pedagogische civil society versterkt en benut worden, wat is daar voor nodig?
- Welke betrokkenen in het veld (ouders, school, kinderdagverblijf, buurtcentrum, burgerinitiatieven, e.a.) leveren welke bijdrage aan de opvoeding van kinderen, ondersteunen elkaar en versterken de pedagogische infrastructuur?
- Ouders moeten optimaal participeren, wat zijn de mogelijkheden?
- De uitgangspunten verbinden met die van de Wmo, Participatie en Activering

Frontlijn

De frontlijn biedt hulp en ondersteuning aan jeugd en opvoeders, ze is zichtbaar en laagdrempelig. De vragen komen hier binnen, er is veel kennis en hulp beschikbaar zowel wat betreft informatie als ondersteuningsaanbod. Wanneer expertise nodig is, wordt deze ingeroepen. Huidige initiatieven zijn:

- **Centra voor Jeugd en Gezin;** De acht gemeenten ontwikkelen het CJG als gezamenlijke frontlijn voor zorgaanbod en ondersteuning.. Ze werken samen om deze frontlijn van de gemeenten te verbinden. Hierbij heeft het CJG Centraal een bijzondere verbindende rol.
- **Triple P (positief pedagogisch programma):** deze methode voor opvoedingsondersteuning werkt vanuit de principes van positief opvoeden. De methode is effectief (evidence based) en draagt bij aan een samenhangende en geïntegreerde aanpak van opvoedingsondersteuning doordat professionals van diverse instellingen dezelfde methode toepassen.
- **Training vroegsignalering;** de deskundigheid vergroten om eerder te signaleren en te voorkomen dat vragen uitgroeien tot problemen of dat problemen verergeren.

Agenda

- Welke kwaliteitseisen dienen te gelden voor de frontlijnfuncties?
- Wat is de beste schaal van uitvoering, die tevens recht doet aan de colour locale?
- Doordacht en effectief preventief beleid opstellen en uitvoeren.
- Positie en rol van CJG als draaischijf op het gebied van vraag, kennis en aanbod, voor het gehele veld bepalen.
- Kennis van de doelgroepen, problematiek (LVG, GGZ, Jeugdbescherming en –reclassering) en van het aanbod beschikbaar krijgen in de frontlijn.
- Eisen opstellen ten aanzien van kennis en kunde van de professionals van de frontlijn.
- Opstellen en toepassen van een overzichtelijke sociale kaart.
- Vragen, behoeften en trends van de burgers en maatschappij inzichtelijk krijgen.
- Introduceren en gebruik maken van nieuwe media.
- Samenhangende inzet van kwalitatief goed aanbod van vrijwilligers(organisaties) en professionele hulp.
- Duidelijk en goed onderscheid tussen reguliere en specialistische hulp en de inzet ervan.
- Criteria formuleren voor snelle en kwalitatief goede doorverwijzing van cliënten naar gespecialiseerde hulp.

• Gereedchapskist CJG

Het beleidsveld 'Gereedchapskist' betreft het aanbod aan ondersteuning en hulp voor kind en opvoeders. Om het aanbod vraaggericht, community based, tijdig en op maat uit te voeren is versimpeling en ontkokering noodzakelijk. Dit vraagt onder andere:

- ✓ meer generalistische functies in het voorveld,
- ✓ verbeterde samenwerking en coördinatie van de hulp,
- ✓ integreren van reguliere en specialistische kennis en aanbod,
- ✓ en aanbod zo inrichten dat de cliëntvraag en –route leidend zijn.

Effectieve hulp en rekenschap afleggen achteraf moet bijdragen aan een goede kwaliteit.

Huidige initiatieven zijn:

- **Project 'Aanbod Opvoedingsondersteuning'** stroomlijnt het lokale ondersteunings- en hulpaanbod. Door het opstellen van een kwaliteitskader en -toets, het clusteren van aanbod in 'basisfuncties' en het ontwikkelen van zorgprogramma's is aanbod, inhoud, kwaliteit en prijs beter te vergelijken.

Door middel van de *basisfuncties* is de vergelijkbaarheid en daarmee het vergroten van inzicht en sturingsmogelijkheden verbeterd. Dit gebeurt door het clusteren van het aanbod.

Zorgprogramma's worden ontwikkeld voor de tien meest voorkomende vragen en problemen zodat het merendeel van de cliënten is geholpen. In zorgprogramma's is combinatie van aanbod mogelijk.

- **Nazorg**; Pilotproject 'Niemand uit beeld' biedt ondersteuning aan jongeren wiens traject in de geïndiceerde jeugdzorg afgerond is en van het gemeentelijke aanbod gebruik moet maken om (opnieuw) te integreren in de lokale samenleving.
- **Project Eigen kracht en Veiligheid**; dit integraal aanbod met Kompaan en De Bocht richt zich op empowerment van gezinnen en veiligheid van kinderen in het gezin.

Agenda

- Kennis van doelgroepen en diversiteit aan problematiek (o.a. LVG, GGZ, Jeugdbescherming en –reclassering) toepasbaar maken.
- Kwaliteitseisen opstellen voor de uitvoering van het aanbod van ondersteuning en hulp.
- Effectiviteit bepalen van aanbod en kiezen voor (effectieve) methoden en werkwijzen.
- Eisen opstellen ten aanzien van kennis en kunde van de professionals.
- Bepalen van de gewenste deskundigheidsbevordering.
- Het aanbod samenhangend en integraal inrichten en organiseren, zowel vrijwillige en professionele hulp, als reguliere en specialistische hulp.
- Risicomanagement dient zodanig ingericht en georganiseerd te worden dat de veiligheid van het kind en/of omgeving zoveel als mogelijk gegarandeerd is om snel en effectieve hulp te bieden voor het kind en het gezin.
- Het ingrijpen in gezinnen dient beoordeeld en uitgevoerd te worden volgens vastgestelde eisen.
- Inrichten van klachtensystematiek en klachtenregelingen.
- De schaalgrootte van de uitvoering bepalen.
- Beleid verbinden met de uitvoering, doelgroepen en de vraag, behoeften en trends.
- Doelgroep participatie realiseren t.a.v. beleid en de inrichting en uitvoering van hulp.

• Samenwerking

De cliëntvraag en de cliëntroute is leidend voor de samenwerking tussen professionals en instellingen. Werkprocessen en logistiek dienen te zorgen dat hulp snel, integraal, overzichtelijk en gecoördineerd aangeboden wordt. Verwijzingen moeten zoveel als mogelijk voorkomen worden en betrokkenen nemen hun verantwoordelijkheid. Duidelijk moet zijn wie wat doet en wie de centrale persoon is voor het gezin. Huidige initiatieven hierbij zijn:

- **Project ontwikkeling instrumentarium coördinatie van zorg en dienstverlening**; Verbetertraject coördinatie van zorg voor gezinnen met meervoudige problemen.
- **Zorg- en veiligheidshuis**; Sluitende afspraken over de coördinatie van zorg en dienstverlening bij meervoudige problematiek in gezinnen met of zonder kinderen. Regionale afspraken om regiogemeenten aan te sluiten op het netwerk. Een onderdeel hiervan is de *Persoongerichte aanpak* voor sluitende zorg(keten) en voeren van procesregie.

- **Extra investering in Zorg voor Jeugd;** Op basis van een evaluatie inzetten van een verbetertraject waarbij nieuwe partijen aansluiten.
- **Samenvoegen JGZ;** Het in wijken en dorpskernen vormgeven van integrale JGZ 0-12 teams en het versterken van de JGZ binnen het voortgezet onderwijs.
- **Zorgstructuur rondom onderwijs;** Inrichting van zorg- en adviesteams 12- en 12+ om hulpvragen van kinderen of gezinnen zo dicht mogelijk bij de vindplaats op te lossen door samenwerking met en ondersteuning van de ouders.

Agenda

- Welke kwaliteitseisen stellen alle betrokken partijen aan samenwerken?
- Wat is de essentie van effectieve coördinatie van zorg en hoe dient deze uitgevoerd te worden?
- Kennis van de domeinen en werkwijzen dient bij partijen aanwezig te zijn.
- Welke instrumenten en methoden zijn ondersteunend aan de samenwerking?
- Beleid, organisatie, uitvoering, vraag en behoeften en trends dienen verbonden te worden.
- Gewenste en werkbare omvang van het aantal instellingen bepalen.

• Organisatie en sturing

De organisatie en de sturing van het veld zullen transparant en zo eenvoudig als mogelijk vormgegeven worden. We stellen middelen beschikbaar, regelen bevoegdheden en leggen verantwoordelijkheden vast. We vragen achter af rekenschap over werkwijze en behaalde resultaten. Een huidig initiatief is:

- **Samenvoegen JGZ;** De integrale JGZ onderbrengen onder de gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant, het organisatorisch inrichten van de JGZ op Midden-Brabant niveau, waarbij de bestuurlijke aansturing vanuit de regio Midden Brabant wordt vormgegeven. JGZ positioneren ten aanzien van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Hierbij zullen beide organisatorisch en wat betreft bestuurlijke gemeentelijke aansturing in elkaars directe nabijheid gepositioneerd worden.

Agenda

- Budgetten en subsidiesystematiek bepalen.
- Inkoopbeleid vormgeven.
- Mogelijkheden voor efficiency uitdenken.
- Welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden dienen worden vastgesteld en belegd?
- Schaalverdeling bepalen ten aanzien van sturing, besluitvorming en organisatie.
- Welke regionale en interne gemeentelijke structuur en beleidsindeling is optimaal ondersteunend aan de uitvoering?
- Bepalen minimaal aanbod per gemeente.
- Vorm geven aan cliëntenbeleid en cliëntenparticipatie.
- Bepalen van de criteria en wijze van rekenschap afleggen.
- Criteria opstellen voor goed arbeidsmarktbeleid.
- Communicatiebeleid maken.
- Invullingen geven aan opdrachtgeverschap.

6. Programma Organisatie Transitie Jeugd (POTj)

Uitgangspunten

Om de komende transitie in goede banen te leiden moet er regiobreed een uitvoeringsorganisatie worden ingericht. In het onderstaande schema is deze weergegeven. Ter verduidelijking van het schema het volgende:

1. De (nieuwe) Programma Organisatie Transitie jeugd (POTj) is complementair aan de organisaties die in de verschillende gemeenten zijn ingericht. Het werkveld van de POTj is de regionale inrichting en werking van het nieuwe jeugdstelsel. De wijze waarop dit lokaal "landt" en andere zuiver lokale onderwerpen dienen door de betreffende gemeente en de betreffende lokaal werkende partijen te worden opgepakt.
2. De uitvoeringsorganisatie wordt opgezet volgens de principes van programmasturing en projectmatig werken. De colleges van de gemeenten in Midden-Brabant stellen het transitieprogramma vast. Het transitieprogramma gaat uit van de in dit plan vastgelegde uitgangspunten en doelen, en van activiteiten en projecten om de doelstellingen te bereiken. Activiteiten en projecten zijn projectmatig opgezet (tijd, middelen, concrete doelen, inzet van partijen, enz). De colleges van de samenwerkende gemeenten evalueren jaarlijks en stellen het programma bij.
3. De inhoudelijke beleidsontwikkeling vindt plaats binnen de onderscheiden beleidsvelden. Hierbinnen wordt de inbreng van de relevante partijen geborgd. Er wordt efficiënt omgegaan met beschikbare middelen en inzet van partijen. Dat betekent dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met brede werkgroepen, die kunnen dienen voor overleg en afstemming voor meerdere projecten. Ook zal kritisch worden gekeken naar de bemensing van de werkgroepen. Alleen door partijen die een directe betrokkenheid hebben, wordt per onderscheiden onderwerp menskracht geleverd en bewaakt wordt dat deze groepen een hanteerbare grootte behouden.
4. Er wordt voortgebouwd op de reeds bestaande (regionale) structuur van afstemming, ontwikkeling, overleg en besluitvorming. De reeds bestaande beleidsvelden "Frontlijn", "Gereedschapskist" en "Netwerksamenwerking" worden aangepast en aangevuld aan de hand van de op te stellen transitie-agenda (zowel op inhoud als m.b.t. de organisatiestructuur en deelname partijen). Er worden twee nieuwe beleidsvelden benoemd en ingericht: "Pedagogische Civil Society" en "Organisatie en Sturing". Voor deze twee nieuwe beleidsvelden dienen de organisatiestructuur en werkprogramma te worden opgesteld.
5. Een breed platform voor afstemming en innovatie voorziet in visievorming en afstemming op strategisch niveau. Hiermee wordt input geboden voor (de voortgang) van het programma. Het brede platform vindt 3 maal per jaar plaats.
6. De deelname aan werkgroepen e.d. binnen de POTj faciliteren organisaties en instellingen uit eigen middelen. Alleen bij uitzondering en beargumenteerd kunnen hiervoor extra middelen beschikbaar worden gesteld.
7. (Losse) initiatieven en experimenten die rechtstreeks impact hebben op inzet en functioneren binnen het werkveld van uitvoerend professionals worden met mate geëntameerd. Deze initiatieven kunnen alleen plaatsvinden als pilot, voortkomend uit het verloop van de projecten binnen de beleidsvelden. Als pilot wordt duidelijk beschreven op welke wijze lering kan worden getrokken voor het geheel.

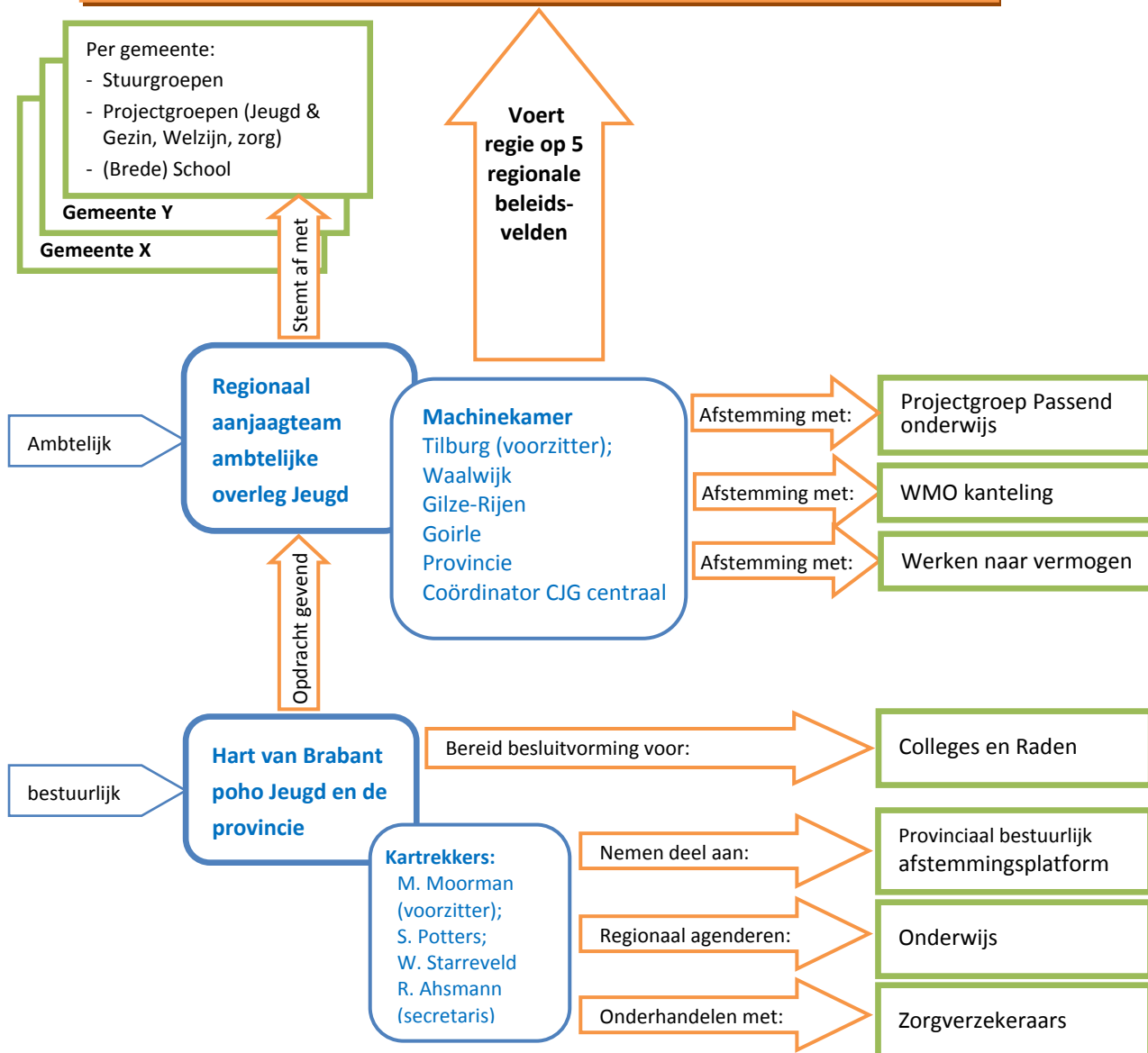
8. De gemeenten sturen in gezamenlijkheid het proces van transitie aan. Hiertoe dient ten eerste het reeds bestaande portefeuillehoudersoverleg Jeugd Hart van Brabant. Binnen het portefeuillehoudersoverleg vindt ook bestuurlijke afstemming plaats met de provincie, door deelname van de gedeputeerde aan het overleg. Het portefeuillehoudersoverleg is het bestuurlijke platform voor afstemming. Besluitvorming vindt plaats in de colleges en eventueel raden van de afzonderlijke gemeenten en binnen GS en PS van de provincie.
9. De bestuurders binnen het portefeuillehoudersoverleg hebben uit hun midden drie wethouders (Tilburg, Waalwijk en Gilze en Rijen) aangewezen als "kartrekker". De wethouder van Tilburg, tevens voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg is ook voorzitter van de kartrekkers (een soort DB van het poho).
10. De kartrekkers participeren namens het regionaal bestuurlijk overleg in het op te richten provinciebrede bestuurlijk afstemmingsplatform. Zij nemen ook initiatief voor afstemming, overleg en onderhandeling met partijen (onderwijs, zorgverzekeraars) die met onderdelen van de transitie te maken hebben.
11. Het reeds bestaande ambtelijk overleg Jeugd fungeert als ambtelijk "regionaal aanjaagteam transitie". De ambtelijke programmasturing wordt geleverd door de aan het ambtelijk overleg aangehaakte "machinekamer transitie". Hierin zitten ambtenaren van Tilburg (voorzitter), Waalwijk, Gilze en Rijen en de provincie en de coördinator CJG Centraal.
12. De diverse beleidsvelden worden "getrokken" door ambtenaren van de gemeenten. Op advies van de 'machinekamer' zullen deze door de bestuurlijke trekkers worden benoemd.
13. De gemeenten staan ieder voor zich borg voor actieve ambtelijke en bestuurlijke deelname.

Bovengenoemde uitgangspunten zijn vertaald naar het onderstaande organisatieschema van de POTj. In de komende programma-uitwerking (plan van aanpak, zie hoofdstuk 7) worden de diverse onderdelen verder uitgewerkt.

Breed platform voor afstemming en innovatie
Wethouders(of trekkers), bestuurders van instellingen, samenwerkingsverbanden, onderwijs

<p>Pedagogische Civil Society</p> <p>Organisatiestructuur en werkprogramma nog opstellen.</p> <p>Koppeling met de WMO projecten</p>	<p>Frontlijn Teamleiders overleg</p> <ul style="list-style-type: none"> - CJG frontlijn door ontwikkelen - Communicatie - Triple P - Vroegsignalering - CJG proof 	<p>Gereedschapskist Projectoverleg aanbod opvoed-ondersteuning "Gamma club"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordening aanbod (B&A) - Andere opzet subsidiesystematiek - Zorgprogramma's - Bepalen basisaanbod 	<p>Samenwerking Diverse projectgroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoongerichte aanpak zorg/VHuis - Coördinatie van zorg en dienstverlening - Zorg in en rond school voor VO en SO (ZAT) - Gemeentelijke netwerk aansluiten 	<p>Organisatie & Sturing</p> <p>Organisatiestructuur en werkprogramma nog opstellen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovatie - Experimenten - pilots
--	---	--	--	---

Inhoud & innovatie

7. Transitie agenda 2011-2012

In de periode tot daadwerkelijke overheveling van de jeugdzorg treffen de gemeenten alle voorbereidingen om de zorg voor jeugd in te richten zoals beoogd. De geformuleerde uitgangspunten geven een goed beeld van de gewenste situatie, de route daar naartoe is echter nog niet bekend en vormgegeven.

Bij het transitieproces zijn verschillende partijen (w.o. ministeries, gemeenten, zorgkantoren, zorgaanbieders, cliëntenorganisaties) betrokken, die alle een andere rol en verantwoordelijk hebben in het transitieproces.

Een risico op de route is de financiering: het voornemen van het kabinet om vooraf een efficiencykorting van 300 mln euro toe te passen zet een succesvolle uitvoering van taken onder druk. De combinatie met de voorgenomen bezuiniging op de AWBZ en Passend onderwijs, het verlagen van de IQ-grens als criterium voor het recht op AWBZ-zorg en de invoering van de eigen bijdrage zal dat naar verwachting nog versterken.

Een gedegen programma dat antwoord geeft op de vraag wat nodig is om de zorg voor de jeugd volgens de uitgangspunten te organiseren en welke voorbereidende maatregelen getroffen moeten worden, is daarom wenselijk. Dit plan houdt rekening en maakt verbinding met de ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen. Tevens zal geformuleerd worden welke betrokkenheid van de partijen in het veld wenselijk is in het transitieproces.

Wij gaan de komende periode aan de slag, met inbreng van het Platform, met het opstellen van het plan van aanpak Transitie dat in het voorjaar van 2012 vastgesteld zal worden. Daarnaast zijn er onderwerpen geselecteerd waar men in de komende periode mee aan de slag kan en wil gaan. Deze worden hieronder toegelicht. Wij zullen voorstellen doen hoe aan deze onderwerpen invulling cq. uitvoering gegeven kan worden.

Instellen en opzetten van de organisatiestructuur

De bovengenoemde programma organisatie wordt opgezet. Wij zorgen dat hiervoor capaciteit⁷ beschikbaar is en wijzen de personen aan die er uitvoering aan geven. We maken zoveel als mogelijk gebruik van de bestaande overleggen en overlegstructuren. Voor elke (werk)groep komt een beschrijving over het doel, welke positie zij inneemt, de bevoegdheden en verbinding met de andere groepen.

Kennisontwikkeling

Gemeenten moeten kennis krijgen van de zorg waar ze straks verantwoordelijk voor zijn om goede keuzes te kunnen maken over de inrichting ervan. Die kennis betreft het aanbod, de organisaties, werkwijzen en doelgroepen. Hierbij maken we gebruik van de (huidige) initiatieven van de Provincie (zoals de kennispijler Transitie) en landelijk (G32, VNG en in andere regio's).

Visie ontwikkeling

De uitgangspunten staan beschreven en geven een goed beeld hoe de zorg voor jeugd na de decentralisatie er uit komt te zien. Deze uitgangspunten behoeven concretisering. Burgers/cliënten, professionals, organisaties en de gemeente moeten weten wat ze voor hun betekenen. Hoe gaan de uitgangspunten invulling krijgen, waaruit zal dat blijken en te merken zijn, zijn daarbij relevante vragen. Ten aanzien van de visie ontwikkeling haken we aan bij de landelijke en provinciale discussies, ideeënontwikkeling en beleidsvorming. Via contacten met het rijk, binnen de VNG subcommissie Decentralisatie Zorg voor Jeugd,

⁷ Zie document: Transitie Jeugdzorg Noord Brabant: 'samen uit, samen thuis'. De 'vuistregel' voor ambtelijke inzet is, 1 uur inzet per jaar per 100 inwoners.

het podium van de G32 en de provinciale tafels (afstemplatform Transitie, B5 en VBG) wordt inbreng vanuit deze regio geleverd en kan alert op bovenregionale ontwikkelingen worden ingespeeld.

Verbinding met het onderwijs

Het onderwijs neemt een prominente plaats in als het gaat om de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. De invoering van 'Passend Onderwijs' versterkt de verbinding tussen onderwijs en zorg. We willen met het onderwijs een gezamenlijke agenda opstellen om de invoering van 'Passend Onderwijs' en de transitie op elkaar afgestemd en elkaar versterkend plaats te laten vinden.

Verbinding met de andere decentralisaties

De gemeenten krijgen ook te maken met de decentralisatie van de AWBZ (extramuraal begeleiding) en de nieuwe regeling Werken naar vermogen (hervorming WWB/WIJ, WSW en Wajong). Het doel is het dienstverlenende profiel van gemeenten te versterken en de rol van de Rijksoverheid te verkleinen. (Bestuursakkoord 2011-2015; 21 april 2011). Deze decentralisaties moeten elkaar versterken. We willen een integraal sociaal beleid voeren op alle domeinen. Het is dan ook van belang de processen te verbinden op inhoud en timing.

Verkenning t.a.v. de uitvoeringswet

Momenteel financieren de zorgverzekeraars een deel van de jeugdzorg. Er zal een samenwerking tussen gemeenten en de zorgverzekeraars aangegaan moeten worden voor deze sector. Kennis van de huidige financieringssystematiek en de voorwaarden zijn daarnaast nodig om te bepalen wat de keuzevrijheid van gemeente is bij aankoop van zorg en hoe de samenwerking en aankoop optimaal geregeld kan worden.

Pilots starten

Waar mogelijk willen de gemeenten de zorg voor jeugd nu al organiseren volgens de uitgangspunten. Pilots⁸ die inhoudelijke meerwaarde hebben en uit te rollen zijn over de regio kunnen gestart worden. De uitvoering van de pilots dient efficiënt te zijn en binnen de budgetkaders.

Lopende initiatieven voortzetten

De huidige initiatieven die ingezet zijn zal men continueren en doorontwikkelen op basis van de geformuleerde uitgangspunten.

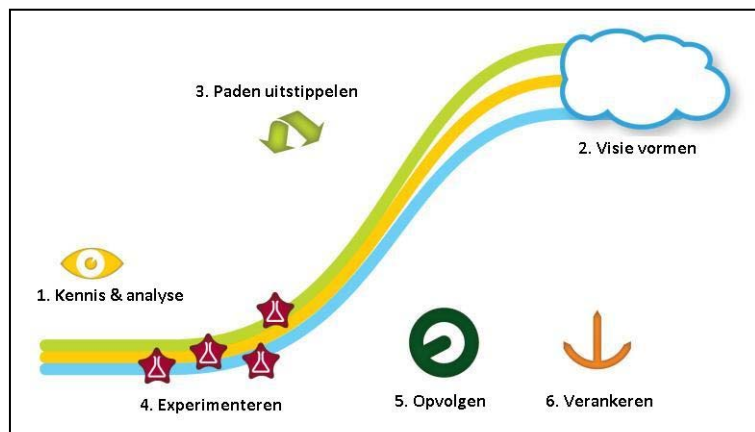
⁸ Zie Experimenteerartikel Wet op de Jeugdzorg.

8. Transitie proces

De eerste contouren van het transitieproces worden momenteel zichtbaar nu

- ✓ de uitgangspunten als een blik op de toekomst zijn geformuleerd,
- ✓ de programma organisatie wordt ingericht en
- ✓ de transitie agenda opgesteld is.

Het proces is als volgt weer te geven.

We realiseren ons dat de praktijk weerbarstiger is dan een curve. Wij als gemeenten voelen ons verantwoordelijk om het transitieproces richting te geven en er slagvaardig uitvoering aan te geven. We zullen ruimte maken voor experimenten, aan organisaties en spelers in het veld om hun expertise in te zetten. Hierbij doen we een beroep op hun verantwoordelijkheid om in het belang van de burgers en cliënten de aanwezige kennis en expertise goed in te zetten. We gaan in gesprek met instellingen en (provinciale) belangenorganisaties om ook tijdens de transitieperiode aan te blijven sluiten bij de belangen van cliënten.

We zullen resultaten tussentijds toetsen en evalueren op uitkomsten, maar ook op de uitgangspunten.

Daarover leggen we rekenschap af en vragen we om rekenschap zodat een continu verbeterproces ontstaat waarbij we met z'n allen de ondersteuning aan ouders en jeugdigen verbeteren en opnieuw, vereenvoudigd vorm gaan geven.

Regionaal Transitieplan Jeugd Midden Brabant: de stappen

De opgave van de decentralisatie en dan met name de uitdaging van de verandering, de transformatie, is zeer complex. Het is niet doenlijk en ook niet wenselijk in één document vanaf de schrijftafel hiervoor een blauwdruk te geven. Onder regie van de gezamenlijke regiogemeenten is een proces opgestart, waarin met afgebakende stappen steeds concreter invulling zal worden gegeven aan visie, beleid, organisatie, stelsel, sturing en financiën en governance. De resultaten van elke afzonderlijke stap zullen in een document worden vevat ten behoeve van besluitvorming en communicatie. Tezamen vormen deze documenten het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant.

Een eerste planning voorziet in de volgende opeenvolgende delen (en beslismomenten) m.b.t. de transitie⁹:
Regionaal Transitieplan Jeugd Midden Brabant

Deel 1: Uitgangspunten: december 2011

Deel 2: Plan van aanpak en programma van eisen: juli 2012

Deel 3: Visie, missie en beleid: december 2012

⁹ Het betreft nog een indicatieve planning. Veel hangt af van de voortgang van landelijke trajecten rond de nieuwe wetgeving en hiermee samenhangende afspraken (bijvoorbeeld rond de fasering of de beleidsruimte per gemeente)

Deel 4: Organisatie, sturing en financiën: mei 2013

Deel 5: Het decentralisatieproces: november 2013

Besluitvorming

Ten aanzien van dit eerste deel van het Regionaal Transitieplan Jeugd Midden-Brabant (Gemeentelijke uitgangspunten) beogen wij dat de gemeenten overgaan tot vaststelling van de volgende onderwerpen:

- ✓ de geformuleerde uitgangspunten;
- ✓ de voorgestelde projectorganisatie;
- ✓ de bereidheid van de gemeenten om ten aanzien van de transitie regionaal samen te werken (zowel in het transitieproces als binnen het uiteindelijke jeugdzorgstelsel)

Wij hebben alle instellingen uitgenodigd op een eerdere versie van dit plan (juli 2011) te reageren. Alle instellingen hebben zich achter onze uitgangspunten geschaard. Op onze uitnodiging op 7 juli 2011 hebben ze tevens de bereidheid uitgesproken om tot een gezamenlijke uitwerking te komen van de gemeentelijke uitgangspunten en ambities. Hierbij is hun uitdrukkelijk gevraagd over de eigen schaduw van de organisatiebelangen heen te stappen.

Communicatie

Het plan van aanpak Transitie dat opgesteld wordt zal een communicatieplan bevatten. Voor die tijd zullen wij geen aparte communicatielijnen en -campagnes starten ten aanzien van de transitie voor burgers en uitvoerend professionals. De contouren en de effecten van het transitieproces en voor de inrichting van de zorg voor jeugd zijn daarvoor nog te onduidelijk. We gebruiken deze periode om in gesprek te gaan met cliëntgroepen, belangenorganisaties en met voor ons nieuwe instellingen om nader kennis te maken en kennis op te doen.

Voor communicatie over het Regionaal Transitieplan Jeugd en het transitieproces aan betrokken instellingen en overheden zullen de reguliere communicatiemiddelen en overlegtafels gebruikt worden.

PROJECTINITIATIEF Triple T		
Indiener	Nanda Hakkert, Inge van der Horst, Niek Hendriks	
Besproken in werkoverleg	Afdelingen Ontwikkeling en Maatschappelijke dienstverlening	Datum
Datum	23 januari 2012	

Korte omschrijving huidige situatie

Gemeenten staan aan de vooravond van een operatie die zijn weerga niet kent. Drie grote decentralisaties of transities staan in het sociale domein op het programma: de invoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv), de overgang van functie begeleiding (individueel en in groepsverband) uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de overname van de gehele jeugdzorg. Hiermee en met de huidige taken uit de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wmo wordt de gemeente verantwoordelijk voor vrijwel de gehele (niet-medische) ondersteuning aan burgers. Er is niet alleen een sterke samenhang tussen de drie transities maar ook overeenkomst in doelstellingen (ondersteuning voor de minder redzame burger en bevordering van participatie) en een overlap in doelgroepen. De gemeente krijgt hiermee de kans een samenhangend lokaal stelsel van maatschappelijke ondersteuning in te richten op alle leefgebieden van de burger.

Bij de implementatie van de drie transities wordt nauw samengewerkt met de gemeenten in de regio Midden-Brabant. Als uitwerking van de gezamenlijke strategische agenda Hart van Brabant, is het 'Koersdocument ROM' opgesteld. In dit koersdocument staan de gezamenlijke ambities en de toekomstvisie voor de regio Midden-Brabant op het sociale domein. Het centrale thema waarop de gemeenten zich de komende jaren willen richten is: *'Van verzorgingsstaat naar Civil Society: de ontwikkeling naar een meer private verantwoordelijk'*. De drie grote transitietrajecten zijn hierbij speerpunt. In het Koersdocument is een achttal uitgangspunten vastgelegd die (weliswaar met accentverschillen) als 'rode draad' binnen elk van de drie transities centraal staan. Ook zijn onderwerpen benoemd die in ieder geval vragen om afstemming op regionaal niveau. Bij elk van drie transitietrajecten is de vraag aan de orde voor welk deel in de beleidsontwikkeling en de uitvoering ervan maximale gemeentelijke beleidsvrijheid bestaat en welk onderdeel regionaal dient te worden opgepakt. Bij het laatste is er nog onderscheid tussen opgelegde regionale schaal door de constructie van centrumgemeente en vrijwillige samenwerking. In het algemeen wordt de lijn 'lokaal wat mogelijk en regionaal als nodig' gehanteerd. Dit uitgangspunt ligt voor de hand omdat de drie transities erop gericht zijn om de zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de burger en op maat te organiseren.

Globale probleemstelling

De drie transities zijn ingegeven vanuit de algemeen politiek en bestuurlijke onderkenning van een financierings- en beleidsmatig vraagstuk. Het financieringsvraagstuk betreft de noodzaak om de groeiende uitgaven van de AWBZ, Jeugdzorg en de sociale zekerheid terug te dringen en ook op langere termijn de financiering te kunnen waarborgen. Het beleidsmatige vraagstuk betreft de onderkenning, dat door een inhoudelijke en bestuurlijke concentratie bij de lokale overheid, doelmatigheid in de jeugdzorg, AWBZ/Wmo en een deel van de sociale zekerheid gerealiseerd kan worden. Dit leidt voor de gemeente Goirle tot de opgave 'het goedkoper en beter' te doen maar ook tot de opgave om de gemeentelijke organisatie voor te bereiden op de uitvoering van haar nieuwe taken.

Doel/resultaat van het project

Het doel is dat inwoners van de gemeente Goirle zoveel als mogelijk zelfstandig in de samenleving kunnen participeren. Aan de mensen die dit niet (geheel) op eigen kracht kunnen, wordt ondersteuning geboden waarbij deze zoveel als mogelijk wordt opgelost binnen de eigen leefomgeving. Waar dit niet mogelijk is, biedt de gemeente passende ondersteuning en waar nodig bescherming. Bovenstaande doelstelling is op hoofdlijnen geformuleerd. In iedere fase van het project zal deze aangescherpt worden. Dit zal ook mogelijk zijn omdat de komende periode vanuit rijkswege steeds meer duidelijkheid komt over welke taken, van welke omvang en met

welke bijbehorende financiële middelen aan de gemeente overgedragen worden.

Aansluiting bij gemeentelijk beleid/visie

Er is sprake van een sterke samenhang tussen de drie transities, een overeenkomst in doelstellingen (ondersteuning voor de minder redzame burger en bevordering van participatie) en een overlap in doelgroepen. Om deze reden worden de drie transities waar mogelijk gelijktijdig en integraal geïmplementeerd. Om een integrale aanpak mogelijk te maken, is het van belang om vanuit dezelfde visie te werken. Deze visie is vastgelegd in het beleidsplan *'Back to Basics': De Nieuwe Koers*. De drie hoofddoelen waarop het gemeentelijke welzijns- en onderwijsbeleid is gestoeld, sluiten één op één aan op de doelstellingen die in de transities centraal staan:

- Bevorderen van maatschappelijke participatie
- Vergroten van de zelfredzaamheid
- Versterken van de kracht van de samenleving.

In de uitwerking van het gemeentelijk beleid en de implementatie van de drie transities gaat de gemeente uit van een verantwoordelijkheidsladder waarbij preventie, eigen kracht en verantwoordelijkheid van de burger én de samenleving centraal staan en voorliggend zijn aan voorzieningen die door de gemeente aangeboden worden. Dit betekent dat de gemeente zich primair richt op het ondersteunen van inwoners, zodanig dat zij zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving.

Verwachte inzet en betrokken afdelingen

Bij de implementatie van de drie transities zijn meerdere afdelingen betrokken, te weten de afdelingen Ontwikkeling (inhoudelijk), Maatschappelijke Dienstverlening (inhoudelijk), Ondersteuning (financieel) en Bestuurs- en Directie Ondersteuning (juridisch en communicatie).

In het afdelingsplan van Ontwikkeling is voor 2012 rekening gehouden met ambtelijke inzet voor de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo' (400 uur) en de transitie 'Jeugdzorg' (500). In het afdelingsplan van Maatschappelijke Dienstverlening is voor 2012 in meer in algemene zin rekening gehouden met ambtelijke inzet voor de transitie 'Begeleiding van AWBZ naar Wmo' en de invoering van de Wet werken naar Vermogen. De afdelingen Ondersteuning (financiële advisering) en Bestuurs- en Directie Ondersteuning (communicatie) hebben beide rekening gehouden met een inzet van 100 uur voor 2012. Voor juridische ondersteuning geldt dat deze in principe door de vakafdelingen zelf geleverd moet worden. Daar waar dit niet mogelijk is, kan een beroep gedaan worden op de afdeling Bestuurs- en Directie Ondersteuning. Hiervoor is voor 2012 50 uur geraamd. Het is niet duidelijk in hoeverre de ureninschatting reëel is. Het gaat om nieuwe taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk wordt maar waarin zij nog geen ervaring heeft. Bovendien is er landelijk nog veel onduidelijkheid over de precieze inhoud van de transities.

De drie transities worden geïntegreerd in één project (Triple T). Bij het opstellen van het projectplan zullen keuzes gemaakt worden over de ambtelijk opdrachtgever en de invulling van het projectleiderschap.

Haalbaarheid (o.a. financieel)

- Voor de drie transities geldt dat het Rijk ervan uit gaat dat gemeenten door een integrale en innovatieve invulling van de nieuwe taken een efficiëntieslag kunnen maken. Tegelijkertijd ziet de gemeente Goirle vanwege de economische crisis de noodzaak om op diverse beleidsterreinen bezuinigingen door te voeren. Bij de keuze voor een lokale invulling van de ondersteuning aan kwetsbare burgers kan dit betekenen dat we door deze budgettaire kaders beperkt worden in de keuzevrijheid ten aanzien van oplossingen en voorzieningen.
- Veranderend Rijksbeleid: op dit moment is er nog veel discussie over de precieze invulling van de drie transities. Het is mogelijk dat er voor 2013 nog wijzigingen vanuit het Rijk worden doorgegeven.
- Het is de vraag of de gemeente Goirle in staat is om haar nieuwe taken op tijd in te voeren. Mogelijk moet in eerste instantie gekozen worden voor een beleidsarme invoering van taken.